

Előfizetési díj:

Negyedévre 1 ft
Félévre 2 ft
Egész évre 4 ft

Egyes szám 20 kr.

Megjelen havonként kétszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség
Ferencz-körút 18. sz.
földszint 2. a.

Kiadóhivatal
József-körút 43. szám.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club
Beregszászi Korcsolyázó-egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekújv. Vivó-s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet.
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egyes.
Kolozsvári Athletikai Club,

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.
Lévai Torna- és Vivó-Egylet
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet.
Lőcsei vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. torna-egylet,
Magyar Uszó-Egylet.
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna-sVivó-Egyl.,
Marosvásárhelyi Kerékpár-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egyl.,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet.
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyes.,
Ó-budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pozsonyi Hajós-Egylet,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet
Quarnero csónakázó-egylet.
Sátoraljai helyi Korcs. Egyl.
Selmeczi Akad. Athléta-Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. köre.
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,

Szabadkai Torna-Egylet,
Szarvasi Korcsolyázó Kör,
Szatmár-Németi torna és vivó-egyl.
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székesfehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletika-Club,
Szőlőnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli korcs.- és hajós-Egylet,
Torontáli atletikai club
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai-Club,

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47,00. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

Hivatalos.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. Ministertől.

ad. 7311. szám.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter felhívására a budapesti „Nemzeti Tornaegylet“ a középiskolai tanárok számára a folyó évi nagy szünetben rendkívüli tornatanító-képző tanfolyamot rendez.

E rendkívüli tanfolyam folyó évi július 18-án fog kezdődni és tart folyó évi augusztus 27-ig. Részt vehet minden 35-ik életévét még be nem töltött középiskolai tanár, ki a tornázásban már gyakorlattal bír, és ezt igazolni is képes. Az állami és kir. középiskolák tanárai részére 50—50 forintnyi segély fog folyósíttatni.

Jelentkezhetni folyó évi július hó 1-ig a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnál szabályszerű folyadmodvány útján.

A tanfolyam befejezte után képesítő vizsgálatok fognak tartatni.

Budapesten, 1898 évi márczius 18.

A miniszter meghagyásából:

Molnár,
osztálytanácsos, elnöki titkár.

*

A vallás- és közoktatásügyi magyar királyi miniszter ad. 9594. szám alatt a következő rendeletet küldte a tornaversenyeket rendezendő tankerületi kir. főigazgatóknak: — A multkor

tartott tornaversenyek alkalmával számos esetben történt, hogy egy és ugyanazon tanuló három sőt több egyénekenkénti versenyben vett részt.

Minthogy ezen szokás a tornaversenyek céljával ellenkezik, a folyó évi kerületi tornaversenyektől kezdve ezentúl ily versenyben egy és ugyanazon tanuló legfeljebb két és pedig oly nemű versenyben vehet részt, melyek közül az egyikben kiválóan az alsó végtagok vannak erősebben igénybe véve, pl. ugrás és mászás, vagy futás és sulydobás stb.

Elrendelem egyuttal, hogy mindazon tanulók, kik az 1897-ik évben torna és sport egyletek által tartott versenyeken valamely versenyben első díjat nyertek, a folyó évben ugyan azon versenyben való versenyre ne bocsátassanak.

A Nagyságod tankerületében kellvén az egyik kerületi tornaversenynek lefolyni, további eljárás végett utasítom Nagyságodat, hogy a verseny program összeállításánál a fősúly a tömeges versenyekre helyezendő, a tömeges versenyek közé pedig kiválóan a testedző játékok veendő fel.

Budapest, 1898. márcz. 14.

A miniszter megbízásából:

Dr. Hóman Ottó s. k.
ministeri tanácsos.

A kerületi versenyekről.

Örvendő mondhatjuk már, hogy az ifjusági torna-versenyek intézménye jól bevált és szépen fejlődésnek indult. A fejlődésnek a legszebb jelei a most kiadott miniszteri rendeletnek intézkedései, melyek közt különös figyelmet érdemel, hogy a miniszter a játékokat — mint tömeges versenyt — kívánja rendeztetni, hol iskola iskola ellen küzd, és az ügyesebb kitüntetés nyer.

Az eddigi tornaversenyeken a játékok mindenütt helyet találtak, de háttérbe szorítva az egyénekenkénti versenyektől és tornázástól. Valóban nem segíthetett ezen más, mint a miniszteri szó, mely a játékoknak fontosságát hangsúlyozván, a versenyzési kedv felélénkítése által ezeknek is oly lendületet ad, mint adott az athletikának az egyénekenkénti versenyzés. De éppen itt volt az ideje a magas közbelépésnek, mert mind a tanulók egyleteskedése, mind az iskoláknak főleg az egyénekenkénti versenyzőkre fordított gondja az üdvös athletikát előttünk is veszedelmesnek tüntette fel, kik pedig szívvel-lélekkel főleg a szabadtéri, athletikai gyakorlatoknak vagyunk hívei.

Most a kerületi versenyeket rendező tornatanár urakon múlik, hogy a miniszter üdvös rendeletének miként szereznek érvényt.

Előre is gondolhatjuk, hogy nem könnyen. Mert ugyanis a mi magyar játékaikat nem lehet oly könnyen verseny-játékká tenni, mint minők az angol rugdoló- és a német hajító-labdázás. Már pedig mi főleg azt szeretnők, ha a legkitünőbb két magyar labdajáték: a kótya és a kifutó lennének a verseny-játékok. Nem abban van a nehézség főleg, hogy mikép bíraltassanak el e játékok, hogy mily verseny-szabályok szerint játszassanak, hanem abban, hogy még így kevés iskola játszott. A versenybizottságoknak ki kell tehát dolgozni a versenyre kitűzendő játékok szabályait a mostani szünidőn, és az ünnepek után meg kellene küldeni az iskoláknak. Persze, nagyon jó lenne, ha e szabályok minden kerületi versenynél egyformák volnának, de ha ezt az idő rövidege miatt ki nem vihetnők, sem lesz baj; legalább többszörös tapasztalat fog rendelkezésünkre állni e tekintetben.

A játékokat — mint tömeges versenyt — nem volna szabad úgy elbírálni, mint elbírálták az eddigi versenybizottságok a szabad- és katona-gyakorlatokat vagy az iskolai tornázást. Nem az összbenyomás, nem az általános képzettség, hanem a versenyben való győztesség legyen a kitüntetés alapja. Erre nézve keresni kell a játékokban azokat a momentumokat, melyek a győztességet megállapítják. Jól tudjuk, hogy mind a kótyában, mind a kifutóban a győztes párt játszik benn; tehát a legegyszerűbb elbírási elvnek az kinálkozik, hogy az a párt győztes, melyik a kitűzött idő alatt tovább van benn. De az elsőjátéknál a sors határozván el, hogy ki van benn; az időt mindenik pártnál az első belső játéktól kell számítani. Pl.-ul a szegedi iskola benn kezdte

játszani a kótyát 11 órakor, és 11 ó. 6 p.-kor kikerült; a szabadkai így bekerülvén, 11 ó. 6 p.-tól benn van 11 ó. 13 perczig, így egy perczel már előnyben van stb. Így a játék tisztán az eddigi szabályok szerint is versenyképpen játszható, ha elég időt tűzünk ki számára.

De nagyon könnyen találhatunk mind a két jeles magyar labdázásnál aprólékosabb elbírási elveket is, melyek útján a játékosok igazságosabban elbírálhatók, mint az időre való játszásnál. Így a kótyánál számítani kell a belső párton a cikkezéseket, a labdának bottal való érintését, elütését; a külső, adogató párton pedig az ezzel egyenlő pont értékűnek vehető kikapásokat. Sőt tovább mehetünk. A cikkezés közben átdobott labdának elütését — mint nehezebb és fontosabb ütést — kettős értékkel számíthatjuk, valamint az így elütött labdának kikapását is. Most már így tisztán pontokra is lehet játszani, úgy, hogy a kint és bent játszás idejét külön külön nem mérjük. Miután azonban a benn játszó jóval több pontot csinálhatnak az ütessel, mint a külsők a kapással, ki lehet mondani, hogy a bent kapott pont egyet, a kint kapott kettőt ér.

Épp ily alapon kidolgozható a kifutó-verseny szabálya. Itt mindkét párton csak az ütések számíthatók. A külsőn a kikapás és a megdobás — mint játékcserélő momentum — nem számítható. Az a párt lesz tehát itt a győztes, melyik többször ütötte el a labdát a kitűzött idő alatt. Egyáltalában nem állítom, hogy másképp még jobban nem volnának rendezhetők a játék-versenyek, csak siettében azt akartuk bizonyítani, hogy a magyar játékok versenyzésre is alkalmasak.

Hogy mily lendületet fog nyerni a magyar labdázás a jogtalanul nagyon tért-foglaló idegen játékokkal szemben, ha versenyképpen fogjuk játszani, azt minden ahhoz értő gondolhatja. Nagyon kérjük tehát versenyrendező kollégáinkat, hogy minden befolyásukkal oda hassanak, hogy a játékok ne tömeges mutatványként, hanem versenyként bíraltassanak el. Küzdjön egyik iskola a másik ellen, mert csak így lesz meg a versenyzésnek jó hatása, mert csak így igazságos az elbírálás.

Ugy értesültünk, hogy egyik kerületi versenyrendező-bizottság a kötélhúzást — mint nem a középiskolai tanulók számára való versenyzést — a programjából törölte, mert a fiatal tanuló túlságos hevében a megerőltetés folytán egész életre kiható bajt szerezhet magának. Megvalljuk őszintén, hogy bennünket e határozat nagyon meglepett, mert bár elismerjük a kötélhúzásnak megerőltető voltát, de elég hosszú tornatanári pályánkon nem tapasztaltuk, sőt nem is hallottuk említeni, hogy valakinek e miatt baja lett volna. De azt is tudjuk, hogy e gyakorlat nemzetközileg kedves a tanulóknak előtt. Ugy, de nem mondunk ítéletet a bizottság tiltó határozata felett, mig nem tudjuk azokat a tapasztalatokat, melyek e tilalmat indokolják.

A fővárosi tanulóknak közt nagy a forrongás a miniszter azon rendelete folytán, mely szerint az egyleti versenyeken a múlt évben első díjat nyert tanulók azon

verseny-nemben nem indulhatnak, melyben győztek. Mindenki, még az így leszorultak is beláthatják, hogy ez igazságos intézkedés főleg a vidéki tanulótság érdekeit szolgálja, kiknek úgy is sok méltó panaszra volt okuk.

A miniszteri rendeletek szebb, igazságosabb versenyekre nyújtanak kilátást, csak a versenyt rendező bizottságokon múlik most már a siker, de oly lelkesítő híreket hallunk minden felől, hogy e felől is nyugodtak lehetünk.

P. J.

A Magyar Athletikai Club

mezei (cross-country) versenyének feltételei.

A verseny napja: 1898. ápril 17. d. u. 4 óra.

Nevezési zárnap: 1898. áp. 12. esti 7 óra.

A verseny helye: Budapest környékének egy később megjelölendő része.

1. Táv: Körülbelül 10 kilométer.
2. A verseny módja a gyalogolás bármely tetszés szerinti formája, papírszeletek által megjelölt irányban, mezőn, közbeeső természetes akadályokkal.
3. A verseny nyílt és egyesületek részére szól. Minden egyesület köteles legalább 5 taggal venni részt a nevezésben: a résztvevők maximális száma azonban korlátozva nincsen.
4. Nevezések csakis sportegyesületek részéről jelenthetők be, egyesek nevezései tehát el nem fogadhatók.
5. Az eredmény számadása oly módon történik, hogy minden versenyző egyesület 5 első beérkezett tagjának a beérkezést jelző sorrendi száma összegeztetik s a mely egyesület így módon a legkisebb számot tudja felmutatni, első, a következő pedig a második győztes leend.
6. Ha valamely egyesület résztvevésre bejelentett tagjai közül csak 4 tag ér be a célponthoz, a hiányzó egy annyi ponttal számíttatik, mintha utolsónak érkezett volna be.
7. Azon esetben, ha a versenyző egyesületek valamelyikének csak 3 vagy ennél is kevesebb tagja érkezne célhoz, úgy ezen egyesület a versenyből kiesettnek tekintetik s tagjainak versenyeredménye együttesen nem számít.
8. Díjak:
 - a) a győztes egyesület beérkező öt első tagja részére egyenként ezüst-érem;
 - b) a második egyesület részére öt első tagjának bronz-érem, de csak azon esetben, ha a versenyen legalább három egyesület vesz részt;
 - c) külön díjazás azok számára, kiknek egylete másodiknak sem jött be: az összes beérkezők között elsőnek ezüst-, másodiknak bronz-érem.

Általános versenyrendszabályok:

1. A versenyekben részt vehet minden magyar Sportegylet gentleman amateur tagjaival (minimális nevezés 5 tag.) Középiskolai tanuló nem nevezhető be a versenybe. Álnév alatti nevezés nem fogadhatik el.
2. Verseny-öltöny egyleti dress. (Hüvös idő esetén sweater vagy rövid kabát viselhető.)
3. Minden induló számot kap, mit köteles a verseny végéig megtartani.
4. Tét egyenként 2 korona, mely az egyesület által a nevezéssel egyidejűleg küldendő be.

Nevezések a M. A. C. titkárához (Budapesten, VIII. Szentkirályi-utcza 22. sz.) küldendők.

5. A záridőn túl érkező nevezések figyelembe nem vétetnek.

6. A nevezésnek tartalmazni kell:

a) a versenyzők vezeték- és utónevét; b) polgári állását; c) lakását; d) a versenyben viselő egyleti dress színeit; e) a tétet.

7. A verseny ellen óvások csak egyesület részéről s a versenytitkárnál rögtön a verseny után teendők meg, mert később tekintetbe nem vétetnek.

8. A versenybírószám határozata ellen felebbezésnek nincs helye.

9. Nevezések a választmány által indokolás nélkül visszautasíthatók.

Budapesten, 1898. márczius 19-én.

Krepelka O. Béla,
a M. A. C. titkára.

gr. Andrássy Géza,
a M. A. C. elnöke.

A magyarországi tornaegyletek szövetségének versenyszabályai.

A. Általános szabályok.

1. A magyarországi tornaegyletek szövetsége által — vagy a szövetséghez tartozó több egyesület által — vagy egyes egyesületek kebelében rendezett tornaünnepélyeken, disztornákon és versenyeken kizárólag ezen szabályok irányadók. Kivételt csupán a díjazás képez, melyre nézve az egyesületek önrendelkezési joga fentartatik.

2. Szövetségi — és a szövetséghez tartozó több egyesület által rendezett kerületi tornaünnepélyen a versenyekben, a szövetséghez tartozó, valamint a szövetséghez nem tartozó, de meghívott egyesületek, illetőleg ezeknek azon tagjai vehetnek részt, kik legalább három hónapja tagjai az illető egyesületnek.

3. Okleveles tornatanítók — tanárok, valamint egyesületi növendékek, középiskolai tanulók, vagy a kik a 18-ik élet évüket be nem töltötték: szövetségi — kerületi valamint egyesületi versenyekben nem vehetnek részt.

4. A szövetségi tornaünnepély helyét, idejét és sorrendjét a szövetség igazgató bizottsága állapítja meg s ezt a szövetséghez tartozó egyesületekkel az ünnepélyt megelőzőleg legalább négy hónappal — a közösgyakorlatokat (szabadgyakorlatokat) valamint a versenygyakorlatokat legalább hat héttel az ünnepélyt megelőzőleg közli.

5. Szövetségi (országos) tornaünnepély minden negyedik esztendőben az igazgatóság által megállapított helyen tartandó. Szövetségi kerületi tornaünnepély — és pedig legalább három egyesület részvétele mellett — minden esztendőben más-más városban, mindenkor a szövetség legfőbb vezetése alatt rendezendő.

6. A kerületi tornaünnepély idejét és helyét a szövetség igazgató bizottsága állapítja meg. Ezen ünnepély tervezetét a rendező egyesület tartozik a szövetség igazgató bizottságának jóváhagyás végett előterjeszteni.

7. A szövetséghez tartozó egyes egyesületek — otthonjukban — lehetőleg minden esztendőben legalább egy nyilvános tornaünnepélyt, disztornát rendezzenek. Ezen ünnepély idejét, műsorát és versenyeit a rendezendő egyesület közli a szövetség igazgató bizottságával.

8. A szövetségi tornaünnepélyen való részvétel a szövetség

ség igazgató bizottságának az ünnepélyt megelőzőleg négy héttel — a versenyekben való részvétel a versenyt megelőzőleg legalább két héttel, a kibocsájtott kérdő íven bejelentendő. Későbbi jelentkezések semmi szín alatt el nem fogadtnak.

9. Szövetségi és kerületi tornaünnepélyen a felvonulásban és a közös gyakorlatokban a résztvevők lehetőleg a szövetség által előírt egyenruhában, de mindenesetre egyenkint egyöntetű egyenruhában tartoznak megjelenni.

10. A versenyzők a versenyekben a szövetség által megállapított egyenruhában, vagy egyletenkint egyöntetű egyenruhában — esetleg rövid nadrágban, hosszú harisnyában, rövid ujjú trikó ingben vehetnek részt. Más szabású — az illemt sértő öltözék nincs megengedve.

11. Minden versenyző tartozik az ünnepélyes felvonulásban és a közös gyakorlatokban részt venni. A ki ezekben részt nem vesz, a versenyektől eltiltatik.

12. A szövetségi tornaünnepély műsora a következőket foglalja magában:

- a) Felvonulás.
- b) Közös (szabad-) gyakorlatok.
- c) Mintacsapat-tornázás, mint verseny.
- d) Főverseny szereken.
- e) Főverseny a népies gyakorlatokból.
- f) Három, esetről-esetre más-más egyszerű verseny.
- g) Egy, esetleg több tömeges verseny.
- h) Versenyeken kívüli gyakorlatok bemutatása szereken, szerek nélkül, vagy játékok.
- i) A verseny eredmény kihirdetése.

13. A szövetséghez tartozó kerületi — valamint az egyes egyletek által rendezett nyilvános ünnepélyeken, disztornákon: a közös (szabad-) gyakorlatok, a csapatokban való tornázás, esetleg mintacsapat tornázás, a szereken való versenytornázás összetett verseny alakjában, a népies gyakorlatok legalább két neme (mint egyszerű verseny) — és ha a helyi viszonyok megengedik egy játék mindig felveendő. Ily ünnepélyek alkalmából, mint különleges testgyakorlat bemutatható: a kard-, vítör-, bot- és a szurony-vívás.

14. Szövetségi tornaünnepélyeken a felvonulás és a közös (szabad-) gyakorlatok összeállítását, ezek vezérlését, valamint a műszaki teendőket, hogy ki, illetőleg, kik eszközözljék, azt a szövetség igazgató bizottsága állapítja meg.

15. A kerületi tornaünnepély műszaki vezetését, az ünnepélyt rendező egyesület végzi.

16. Mintacsapat tornázásra a közös (szabad-) gyakorlatok kézi szerrel, vagy enélkül — továbbá bármely szeren való mintaszéri tornázás vehető fel. (Bővebbet lásd a részletes versenyszabályoknál.)

17. A mintacsapatok gyakorlatai az egyes egyletek által szabadon választhatók és szakszerűen megírva, a szövetség igazgató bizottságának felülbírálás végett, a versenyt megelőzőleg legalább hat héttel beküldendők. Ezen értesítésben megkivántatik.

a) A gyakorlatok végzéséhez kívánatos tornaszer és a gyakorlatok nemének, rövid megnevezése;

b) Az előtornászó, valamint a csapat tagjainak száma, neve és kora.

c) Röviden fölemlítendő a fokozat, a melynek a bemutatandó gyakorlatok megfeleljenek. Kezdő (I.), haladó (II.), képzett (III.), tornásznak való gyakorlatok.

d) A gyakorlatok szakszerű leírása.

18. Az írásban beküldött mintacsapat-gyakorlatokat a szövetség igazgató bizottsága által kiküldött 5 tagú szakbizottság felülbírája és ha azokat az ünnepélyen való bemutatásra — tornázásra — helyesnek találja, elfogadásra, ellenkező esetben a visszautasításra ajánlja az igazgató bizottságnak.

19. A szövetség igazgató bizottságának jogában áll, bejelentett mintacsapatot a versenyt megelőzőleg négy héttel visszautasítani, ha az a beküldött leírásból következőleg, a rendszeres testgyakorlás elveinek ellenes, vagy összetételeinél fogva egyáltalában el nem fogadható gyakorlatokat óhajtana bemutatni.

20. A mintacsapatok tornázása egy időben történik és 30 percnél tovább nem tarthat. Tömeges jelentkezés esetén egymás után két csoportban történik a mintacsapatok tornázása.

21. Egy egylet, több mintacsapatot is küldhet ki.

22. Minden egyes mintacsapat elbírálásához a szövetség igazgató bizottsága két versenybíróit küld ki, kik a szakemberek köréből, esetleg a képzett tornászok köréből választandók.

23. Szövetségi tornaünnepélyen egyénekenkénti versenyül: két összetett — u. n. főverseny és legalább két egyszerű — (népies) verseny veendő fel.

24. A M. T. E. Sz., valamint a hozzá tartozó egyes egyletek versenyeket soha sem „recordok“, legnagyobb eredmények felmutatása céljából rendezik.

25. Az egyik főverseny a három főtornaszerből alakul, u. m. magas nyújtó, korlát és ló. Az említett szerek mind-egyikén két előírt és egy szabadon választott — továbbá a lovon hosszában egy terpesz — (guggoló, v. olló) átugrás mint előírt, kötelező gyakorlat veendő fel.

26. A második főverseny az alábbi három népies gyakorlatból alakul, u. m.: magas ngrás (deszka nélkül), diszkoszvetés és 200 méteres síkfutásból. E két főverseny a fenti összetételeiben állandóan megmarad.

27. A szereken előírt versenygyakorlatokat a szövetség igazgató bizottsága által kiküldött szakbizottság állapítja meg.

28. Szövetségi tornaünnepélyen tömeges versenyül a mintacsapatok tornázásán kívül, a kötélhuzás, a staféta futás, (csapat futás), és az alább felvett játékok tekintendők.

29. Bármely tömeges verseny megtartásához legalább három egylet jelentkezése kívánatos.

30. Szövetségi tornaünnepélyen a játékokból mint egyletek közötti (tömeges) versenyül felvehető:

a) a rugó labda (football-association.)

b) a füles labda (hajító),

c) a hosszú méta,

d) a csalogató,

31. Szövetségi és kerületi tornaünnepélyen versenyképen legalább egy játék veendő fel.

32. Szövetségi és kerületi tornaünnepélyeken az egyszerű versenyek a népies gyakorlatokból választandók.

33. A népies gyakorlatokból egyszerű versenyül felvehető: a futás, az ugrás, a súly emelés, a súly dobás, a diszkoszvetés, a gerelydobás, a függeszkedés, a labdahajítás távolba, a labda rugás távolba és a birkózás.

(Folyt. köv.)

Egy szerkesztői üzenet.*)

Az „Országos Középiskolai Tanáregyesületi Közlöny“ folyó évi 16-ik számában egy szerkesztői üzenet van, mely a tornatanítónak szavazati jogáról elmélkedik.

*) A „Nemzeti Iskola“ március 19-iki számából. Szerk.

Azt írja ugyanis a többi között a tisztelt szerkesztő ur, hogy ő szerinte a szavazati jogot aligha adhatnák meg a tornatanároknak minden kérdésben. Az az elméleti képzettség, a melyet ma még tőle követelnek — ha ennél több nincs — korántsem elég biztosíték, hogy az iskola szellemi életének minden fontos kérdésében esetleg döntő szavazatot lehetne neki adni. Azt aligha követelheti — írja továbbá, — hogy beleszóljon a többi tárgyak osztályozásába vagy hogy tanári állásokra történő kandidáczióknál olyanokat bíráljon, a kiknek nagyobb a képzettségük.

Miután nevezett Közlöny szerkesztője kicsinylő hangon irt a tornatanárokról s a jelzett szerkesztői üzenetben tudatlanságból vagy rosszakaratból olyan dolgokat állít, melyek a valódi tényeknek nem felelnek meg, kénytelen vagyok a szóban forgó szerkesztői üzenettel érdeme szerint foglalkozni.

A tisztelt Szerkesztő Ur úgy látszik nem ismeri a vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszterium fennhatósága alatt álló s a budapesti nemzeti tornaegylet kebelében szervezett tornatanító-képző tanfolyam szabályzatát, mely a tanfolyamra való fölvétel feltételül a gymnasium vagy reáliskola nyolcz osztályának, vagy a tanítóképző-intézet négy osztályának elvégzését és elemi iskolai oklevél megszerzését követeli, vagy pedig tanárjelöltet vesz fel. Azt talán tudja az O. K. T. Közlöny szerkesztője, hogy a tanítóképzőbe való belépésre a gymnasium reáliskola vagy a polgáriiskola négy osztályának bevégezése jogosít, mely után a tanítóképző négy éves tanfolyama alatt nemcsak a pszichológiai és pædagogiai, hanem az általános műveltség elsajátításához szükséges studiumok is nagy terjedelemben adatnak elő.

A tornatanító-képző tanfolyamban a következő tárgyak adatnak elő: a) boncztan, élettan és életrendtan, b) a tornázás története, alapfogalmai és kezelésének főelvei; c) a tornatan elmélete; d) gyakorlati tornázás; e) gyakorlati utasítás a szabad-, rend- és szerszerek gyakorlatok vezetésére; f) kísérleti tanítás.

Eltéktintve a budai pædagogium kebelében fennálló tornatanító-képző tanfolyamtól, mely két évi folyamból áll s szintén okleveles elemi iskolai tanítókat képez tornatanítókká, ennyi előtanulmány után bír a tornatanár annyi intelligenciával, hogy az iskola szellemi életének kérdéseire is hozzá szólhat.

A mi pedig az O. K. T. Közlöny szerkesztőjének azon megjegyzését illeti, hogy a tornatanár nem követelheti, mert a tanjegyet minden tanár a saját lelkiismerete és meggyőződése szerint állapítja meg s abba senkinek beleszólása nem lehet. Kár tehát az O. K. T. E. Közlöny szerkesztőjének nagyképtűsködni, mert talán csak nem gondolja, hogy elhiszük róla, hogy ő képes a más tárgyába szakszerűleg beleszólni. Talán csak nem tartja magát a szerkesztő ur polyhisztornak (ilyet csak egyet ismertünk Magyarországon boldogult Brassay Sámuel ssemélyében), hogy ő mindenhez ért. Örüljön, ha saját szakmájában lépést tarthat, ne állítsa tehát magát a tornatanárral szemben olyan magas lénynek, a kit a tornatanár esetleges kandidáczióknál meg sem bírálhat. A rosszakaratu naivitásnak nagy foka kell ahhoz, hogy egy iskolákat végzett művelt ember az előtte fekvő bizonyítványok és oklevelek alapján ne tudjon különbséget tenni tanár és tanár között. Hiszen ilyen alkalommal mindenki — hacsak nem személyes ismerőse az illetőnek — a minősítvényi táblázatok és bizonyítványok révén nyert impresszió alapján ítél d folyamodó minősége felett.

Nagy tapintatlanság kell ahhoz, hogy valaki egy

egész kart nyilvánosan ily kvalifikálhatlan módon megsértse. Vegye tudomásul az O. K. T. E. Közlöny szerkesztője, hogy a magyar középiskolai tornatanárok szakképzett, intelligens emberek, a kik közül számosan az irodalom terén is elismert szóval bírnak, s a kik irodalmi színvonalon álló szakközlönyt szerkesztenek és tartanak fenn, felolvasásokat rendeznek, könyveket írnak, ünnepélyeket rendeznek, szóval a szellemi élet mozgalmában mindég részt vesznek s általánosan műveltség jeleit számos alkalommal bemutatják.

Ennyit láttam szükségesnek az O. K. T. Közlönyben megjelent s a magyar tornatanárokat sértő szerkesztői üzenetre elmondani s nevezett Közlöny szerkesztőjének tapintatlan támadását úgy a magam, mint kartársaim nevében ezennel visszautasítom.

Nagy Sándor
aradi lyceumi tornatanár.

A „Magyar Athletikai Szövetség” athletikai versenyszabályai.

(Vége)

A diszkosznak vízszintesen kell repülnie. Ha a diszkosz függőlegesen repül vagy függőlegesen forog, úgy a vetés hibás.

A vetés egy 250 cm-es oldalakkal bíró négyzetből történik. A vonal előtti helyen a föld 8 cmnyi mélyen és 30 cm. szélesen kifelé kiásandó. A négyzetnek a leesés helyével egy színvonalban kell lennie.

Egyebekben a súlydobás szabályai irányadók.

34. §. Gerelyvetés.

A gerelynek hossza 175 cm., sulya legalább 1¼ kgr. Fából kell készítenie, hegyének azonban vashál.

A gerely egy kézzel hajítandó.

A gerelynek hegygyel előre kell érkeznie a földre.

A vetés egy 250 cm-es oldalakkal bíró négyzetből történik. A vonal előtti helyen a föld 8 cmnyi mélyen, 30 cm. szélesen kifelé kiásandó. A négyzetnek a leesés helyével egy színvonalban kell lennie.

A mérés a gerely hegye által a földön észlelt legközelebbi nyomtól vagy a lapra esett gerely közepétől az eldobási vonalra merőlegesen eszközözendő.

Egyebekben a súlydobás szabályai irányadók.

35. §. Lapdadobás.

Vonal jelölendő meg, melyet túllépni nem szabad. A mérés a lapda nyomától az eldobási vonalra merőlegesen ejtendő meg.

Minden versenyző háromszor dobhat.

36. §. Kötélhuzás.

A csapatoknak egyenlő számú tagokból kell összeállítva lenniök. A kötélnak elegendő hosszúnak kell lennie (hatos csapatoknál 25 mtr.,) hogy belőle 3.60 mtr. a középre essék. 3.50 mtr. mindkét végén szabadon lógjon s, azonkívül minden versenyzőre még 1.20 mnyi kötélrész jusson, kertülete 10 cm-nél vékonyabb nem lehet, görcs, csomó vagy más fogásra alkalmas rész nélkül. A kötél közepére s innen jobbra és balra 180 cmtr távolban egy-egy szalag kötendő, előbbi a középszalag, utóbbiak a határszalagok. A középpontot a földön egy vonal jelölje; ez a közös vonal ettől párhuzamosan

mósan 180 cmnyire távolban jobbra és balra két határvonal huzandó.

Indításkor a kötél lazán álljon és a középszalag a középvonal felett feküdjék, a versenyzők pedig a határvonalakon kívül álljanak.

A kezdetre a jel élőszóval adatik. A kötélhuzás alatt egy versenyző lábának sem szabad a középvonalon túl lennie.

A kötélhuzás eldőlt, ha az egyik csapat a másikkal határszalagját a saját határvonalán áthuzta. Szöges vagy egyéb kiálló részekkel bíró cipőknek használata tilos. Indulás előtt a lábakkal vagy egyébbel a földre gödrt ásni nem szabad. A versenyzőnek szándékosan csak lábával szabad a talajt érintenie.

Döntő küzdelemben három menet szükséges, de csak kettő, ha mindkettőt ugyanaz a csapat nyerte.

Egyéni küzdelemnél ugyanezen szabályok irányadók.

37. §. Változtatás.

Ezen szabályok csak a Szövetség tanácsa által változtathatók meg.

38. §. Életbeléptetés.

Ezen szabályok 1898. január elsején lépnes életbe és visszaható erővel nem bírnak.

A szatmári tornaverseny.

A Szatmáron 1895. évi május 29-én tartandó kerületi tornaverseny rendező bizottságától a Besztercebánya, Kassa és Kolozsvár tankerületéhez tartozó 71 középiskola az alábbi felhívást kapta:

A vall. és közokt. m. kir. Nagyméltóságú Miniszter ur folyó évi márczius 7-én 9594. szám alatt kelt magas rendeletének megfelelően Szatmáron f. é. május 29-én, kedvezőtlen idő esetén a következő napon kerületi tornaverseny fog tartatni, a melyben a kassai, besztercebányai és a kolozsvári tankerületek középiskoláinak és az illető tankerületek területén levő tanítóképző intézeteknek, polgári- és közép kereskedelmi iskoláknak ifjúsága vehet részt.

Midőn t. Czimedet erről tisztelettel értesítjük, egyúttal kérjük becses közreműködését arra, hogy a vezetése alatt álló intézet tanulói lehetőleg nagy számmal vegyenek részt e versenyben, a mely amellet, hogy elősegíti a test edzését, egyszersmind tágitja az ifjúság látókörét, növeli ismereteit s elősegíti az összetartozóság tudatának kifejlődését.

Idé mellékeljük 2 példányban a kérdő ívet, a többi szükséges nyomtatványokat pár nap mulva fogjuk szintén két-két példányban Czimednek megküldeni.

A részvételtől szóló tudósítást sziveskedjék t. Czimed legkésőbb április 24-éig a pontosan kitöltött kérdő ívvel együtt a kassai tankerületi Főigazgatóságnak megküldeni.

Az érkező ifjaknak s tanférfiaknak díjtalan elszállásolásáról s olcsó, de kifogástalan ételmezéséről a rendező bizottság gondoskodik s elkövet mindent arra, hogy kedves vendégeinknek kellemessé tegye városunkban töltendő idejüket.

Becsés figyelmébe ajánljuk a következőket:

1) Közép iskolák V.—VIII. oszt., képző intézetek I.—IV. oszt. kereskedelmi iskolák I.—III. és polgári isk. V.—VI. oszt. tanulói vehetnek részt a versenyben.

2) A vall. és közokt. m. kir. nmélt. miniszter urnak 1893. évi 699. eln. szám alatt kelt rendeletével kiadott utasítás ezen kerületi tornaversenyénél is irányadó. Ennek értelmében egy tanintézet részéről legalább 12 tanulónak kell jönnie. A minimumon alul jelentkező több intézet tanulói egy csoportban nem egyesíthetők. Katonai rendgyakorlatokban és szabadon választott szabad gyakorlatokban az utasítás 12. b) pontja szerint egy-egy intézet legalább is 24 tanulóval, mint minimális számmal vehet részt.

3) A kérdő-íven bejelentett megérkezésnél az egyes iskolákat a helybeli vasuti állomáson az elszállásoló és kalauzoló bizottság két-két tagja fogadja s mindenben tájékoztatja.

4) A tanulók lehetőleg kevés podgyászt hozzanak magukkal; szappana, törülközője, fésűje, ruha- és láb-beli tisztító kefeje mindenkinek legyen.

5) Azon tanférfiak neveit is, kik mint nem kíséző tanárok óhajtják a versenyt megnézni, sziveskedjék Czimed a kérdő-íven bejelenteni hogy elszállásolásukról a bizottság kellő módon gondoskodhassék.

6) A jelentkezést és a kitöltött kérdő-íveket a kassai tankerületi Főigazgatósághoz kérjük küldeni minden más a versenyre vonatkozó kérdés, írásbeli közlemény a szatmári kir. kath. főgymnasium igazgatóságához intézendő. Szatmáron, 1898. ápril 2-án.

Gróf Hugonnai Béla

Szatmárvármegye és a Szatmár-Németi szab. kir. város főispánja, a rendező bizottság elnöke.

Hérman Mihály

Szatmár-Németi szab. kir. város polgármestere, a r. b. alelnöke.

Szieber Ede

kir. tanácsos, a kassai tankerület kir. főigazgatója.

Ratkovszki Pál

kir. kath. főgymn. igazgató, a főigazgató helyettese, ügyvivő elnök.

A szatmári kerületi tornaverseny bizottságától e felhívással együtt a jelentkező íveket is elküldte a következő kérdőpontokkal:

Részt vesz-e az intézet a Szatmáron 1898. évi május hó 29-én esetleg 30-án tartandó kerületi tornaversenyben.

1. A résztvevő tanulók száma:
2. Kiván-e az intézet katonai rendgyakorlatokat bemutatni? hány tanulóval?
3. Milyen kéziszerrel kíván az intézet szabadon választott gyakorlatokat bemutatni? hány tanulóval?
4. Milyen szíren kíván az intézet mintacsapat-tornázást bemutatni?
5. Milyen játékot kíván az intézet bemutatni?

Versenyek.

a) Futás.

Osztály, magasság, név, kor.

b) Távol ugrás.

c) Mászás kötélén.

d) Függeszkedés.

e) Magas ugrás.

f) Magas ugrás ruddal.

g) Sulydobás.

Hány tanuló vesz részt étkezésben?

Hány tanuló vesz részt szállásban?

A kíséző tanárok nevei:

Mely napon? hány óraker és perczkor érkeznek Szatmárra?

Megjegyzés. Kérjük a neveket olvashatóan kiírni. Az összes jelentkezők ingyen elszállásolásáról és

mérsékelt élelmezéséről a végrehajtó bizottság fog gondoskodni.

Az egyénekenkénti versenyre jelentkező tanulónál azon körülmény, hogy az 1897. év folyamán résztvett torna- vagy sport-egylet által rendezett versenyben s ott első díjat nyert, kiirandó s ez esetben feltüntetendő, hogy mily versenyben nyert első díjat.

Elismerés illeti meg a rendező bizottságot, hogy ily gyorsan intézkedett a verseny ügyében. Mint értesültünk a verseny iránt a lelkesedés városszerte oly nagy, hogy a siker máris biztosítottnak látszik. — A részletes programot az iskolák az ünnepek után kézhez kapják.

Különfélék.

Tornatanár és tüzoltó-parancsnok árvái. Két és fél év előtt Albert Károly kolozsvári torna-tanár és az önkéntes tüzoltó-egylet buzgó osztályparancsnoka, ki egy évtizeden keresztül az összes kolozsvári tanintézeteknek a tornát tanította, hivatásának áldozata lett, az emberfeletti munka idő előtt megölte. Négy árvája vagy on, ellátás nélkül, a szó szoros értelmében az utcán maradt. Az árvák felsegítésére dr. Haller Károly elnök, koltói gróf Teleki Sándor alelnök, Hirschfeld Sándor pénztárnok és Kuszko István jegyző vezetése mellett bizottság alakult a torna-egylet és tüzoltó-egylet tagjából. A bizottság az árvák sorsa érdekében minden követ megmozdított, kérése igen sok helyt hangulatot keltett. Ő Felsege a király és a Felseges királyasszony adományokkal mutattak példát. Kolozsvár város, Albach Géza kir. tanácsos a polgármester javaslatára fejenként 50 frt nevelési díjat szavazott meg az árváknak. Az erdélyi főurak körében gróf Teleki László keltett hangulatot, s gyűjtött nagyobb összeget. Legtöbbet hoztak a szegény tanulók és tüzoltó-testületek, 5—10—20 kr.-kint gyűjtöttek össze annyit, hogy most a bizottság, midőn működését bevégezte, 2553 frt 48 kr.-ral számolt be a kolozsvári árvaszéknek. Hirschfeld a pénztári tisztet mintaszerű pontossággal töltötte be. Ő és a jegyző az agitáció műveletét oly körültekintéssel végezték, hogy a nyomtatvány és postaköltség alig került 2%-ba. A befolyt összeget egy részletes levél kíséretében adta át az árvaszéknek a bizottság. A levélben az egy tételben befolyt 20 frtot kített adományok vagy gyűjtések esz- közlői névleg fel vannak említve. A bizottság akciót fejtett ki, hogy az özvegy az óvónői tanfolyamot végez- hesse, hogy állomást nyerve, a kisdedek neveltetése megkönnyíthessék. Dr. Wlassics Gyula kultuszminiszter és Hegedüs Sándor képviselő kiváló figyelmet és huma- nus érzést tanusítottak a bizottság előterjesztéseinél, miket dr. Tutsek Sándor szerkesztett. A felozlott bi- zottság jelentését a nagyobb adakozók és közreműk- dőknek megküldötte. Az összes gyűjtő-ívek csinosan bekötve, betűsoros névmutatóval ellátva, a pénztári naplóval együtt elhelyeztettek a Kolozsvári árvaszéknek

levéltárában. A bizottság a 282 adományozónak és gyűj- tőnek adományait a lapokban esetről-esetre nyugtázta, és külön iratokban fejezte ki köszönetét.

„Lovaglók számára!” A Magyar Kerékpáros és Athletikai Sport-ban az alábbi megszívlelésre valóban érdekes sorokat olvassuk: Az Andrássy-utnak az Okto- gonnál kiszélesedő részén a fenti felírással van megje- lölve egy fákkal szegélyezett egész a ligetig terjedő ut- szakasz. Hónapok óta végzem már rendes sétáimat az Andrássy-utnak ezen részén és állandóan figyelemmel kísérem, hogy mikor fogok azon a lovaglók számára fentartott uton lovaszt is látni? A legutóbb lefolyt hat hónapon belül azonban ott egyetlen paripát sem láttam végig ügetni. Vizsgáltam a nagy nyomokat is, hogy hátha amikor én nem járok arra, akkor tartják korzó- jukat a főváros lovasai, — hanem mindhiába, pata nyomai nem törték föl a símára taposott utat. Világosan következik tehát ebből az egyszerű tényből, hogy az utvonal nem felel meg eredeti rendeltetésének. A lova- sok száma az utóbbi években nagyon megcsökkent, de helyette annál inkább szaporodott a kerékpárosoké. Nincs semmi akadálya annak, hogy az a fölirást ekkép változtassák meg: „Kerékpárosok számára”. Ezzel az Oktogonon alul való közlekedés rendezése, szabályo- zása érdekében nagyon üdvös dolgot cselekednénk. És ez nem kerül többbe, mint ami az új tábla föliratának költsége. De első lépés lenne arra, hogy ezen utszakasz folytatásaképpen kihalassák a Stefánia-ut baloldalán egy, legföljebb két méter széles kerékpáros ut, hogy ne legyünk ezen legkedveltebb utvonal használatától a ló- verseny-napok alatt sem elütve. Ennek az utnak termé- szetes folytatása pedig lehetne a Viztoronytól Czinkotáig meghosszabbítandó kerékpáros-ut kiépítése, úgy amint ez minden nagy város környékén folyamatban van. Az eszmét fölvetettük! Szövetségünk és egyleteink feladata lesz annak megvalósítása. Higyjék el, sokkal kisebbek a nehézségek és akadályok, hogysen azok elháríthatók ne lennének!

A műegyetem rektorsága megkeresést intézett a Budapesti Lövészegyesület elnökségéhez az iránt, hogy a műegyetemi ifjuság részére lapdajáték és cél- lövészet gyakorlására a hétnek bizonyos napjain en- gedje át a löteret és a löcsarnokot; a választmány kész- ségesen eleget tett a műegyetemi rektorság óhájának és az ügy keresztülvitelével az elnökséget bizta meg.

Az „Eperjesi Torna és Vivó-Egyesület”-től: Vo- natkozással a „Magyarországi Torna-Egyletek Szövet- ségé”-nek most szétküldött új versenyszabályaira május 29—30-iki versenykiírásunkban foglalt két téves adatot következőképpen helyesbitünk: 1. A sulydobási ver- senyben a használandó suly nem 7'02 hanem 7'25 *klgrm.* sulyu. 2. A kiirt 200 méteres Gátfuttatás helyett, 402'5 *méteres* (1/4 ang. mfd.) *Gátfuttatás* (10 drb 80 cméteres gáttal) fog tartatni.

A választmány.

A „Budapesti Sportegyletek Versenypálya-Szö- vetség” intézősége legutóbb tartott heti ülésén a pályá- nak trainingre szabad idejét állapította meg, mely alka- lommal azt az eddigiekhez képest tetemesen redukálta, tette pedig ezt nem az ugys csekély számú trainirozók korlátozására, hanem tisztán pénzügyi szempontból. A trainirozók részéről a pálya használatáért fizetett díjak oly csekély összeget képeztek, hogy még kizárólag a versenypálya fentartási költségeinek összegét sem fedez- ték. Módot kellett tehát keresni, a versenypályának finanziaális szempontból való hathatósabb kihasználására. Többféle terv merült fel, melyek közül az alábbiakban

közölt került elfogadásra. A versenypálya a nap bizonyos szakában csakis a passzióból biciklezők, vagy pedig a tanuló kerékpárosok részére legyen nyitva. Ezen idő alatt trainirozni semmi szín alatt nem szabad, mert mindkét fél részére csakis hátránnyal járna, magától értetődik, hogy a trainingre szánt idő alatt az u. n. magánosok sem használhatják a pályát. Tekintve azt, hogy a versenypálya a fővárosban a legalkalmasabb terület ugy a kerékpározás tanulására, mint a kezdő kerékpárosok gyakorlataira, az intézőség azt hiszi, hogy számosan fogják igénybe venni e célra a pályát sőt a zárt kerékpár-iskolákkal bíró kerékpárkereskedők közül többen meg is ígérték, hogy új vevőiket a pálya használatára fogják utasítani. Ezen célra a pálya reggel 5 órától 11-ig és d. u. 2-től 4 óráig vásár- és ünnepnapok kivételével áll az igénybevevők rendelkezésére. Havi bérlet, kerékpárremise használatával együtt (hol a gépek éjjel-nappal tarthatók) 5 frtban, évi bérlet pedig 25 frtban állapított meg. A versenyzők részére a pályahasználatára ezentúl is a legkedvezőbb időben, azaz d. e. 11—2-ig és d. u. 4 órától a harangjelzésig áll rendelkezésre.

„S.-V.”

A Magyar Turista-Egyesület budapesti osztályának tavaszi kirándulásai-április havában: Április hó 10—11-én. A Vérteshegységbe. Indulás április 9-én, a M. Á. V. keleti pályaudvarából esti 7 ó. 15 p.-kor, vagy a déli vasut pályaudvarából esti 7 ó. 45 p.-kor Székesfehérváron át Moór-ra (meghálás). — Április 10-én. Indulás reggeli 6 órakor. Ondód—Vöröskolostor—Gerencsévár—Csákvár és a Kilátó-hegy érintésével Kőhányás pusztára (meghálás). Gyaloglás 8 óra. — Április 11-én. Indulás reggeli 6 órakor. Gesztésvár—Kapberek—Vitányvár és a Máriafal érintésével Szaár-ra Gyaloglás 6 óra. Hazatérés az este 7 ó. 22 p.-kor induló vonattal, érkezés Budapestre 9 ó. 20 p.-kor. Élelmet kiki magával visz. Vasuti költség 2 frt 25 kr. Jelentkezési határidő április 7-e az egyesületi helyiségben (este 6 és 8 óra között). Vezető ifj. Ferenczy Károly. — Április hó 11-én. Czinokota—Csömör—Mogyoródi-hegy—Fóth (ebéd) — Rákospalota. Indulás a czinkokai helyi érd. vazuttal (Külső Kerepesi-út, a M. Á. V. keleti pályaudvar mellett) reggeli 6 ó. 30 p.-kor. Gyaloglás 6 óra. Vasuti költség 34 kr. Vezető Feitscher Móricz. Délutáni csatlakozás: Rákospalota—Fóth, Indulás a M. Á. V. nyugoti pályaudv., délután 2 ó. 20 p.-kor. Gyaloglás 3 és fél óra. Vasuti költség 29 kr. Vezető Krumpschink Gizella úrhölgy. — Április hó 17-én. Üröm—Nagy-Kevély—Csobánka—Margitliget—Pomáz. Ind. a M. Á. V. nyug. pályaudv. reggeli 6 ó. 30 p. Gyaloglás 6 ó. Vasuti költség 38 kr. Vez. Liedermann Rezső. Délutáni csatlakozás: Pomáz—Ószoly—Margitliget. Indulás a szt.-endrei helyi érdekű vasut „Buda-Pálffy-tér” állomásáról délután 2 óra 30 p.-kor. Vasuti költség 46 kr. Vezető Ferenczy Aranka úrhölgy. — Április hó 24-én. Vác—Naszálhegy—Verőcze. Indulás a M. Á. V. nyugoti pályaudv. reggeli 7 ó. 30 p.-kor. Gyaloglás 5 óra. Élelemről kiki maga gondoskodik. Vasuti költség 1 frt. Vezető dr. Lázár Lajos. — Délutáni kirándulás: Ujpest—Szunyog-sziget—Aquincum—Római-fürdő. Találkozás a közuti vaspálya „Ujpest” végállomásánál délután 3 órakor. Gyaloglás 2 óra. Vezető Armbruster Jakab.

Budapesti villamos városi vasut részvénytársaság. Hirdetmény.

A budapesti villamos városi vasut részvénytársaság t. cz. részvényesei **az 1898. évi április hó 7-ik napján délelőtti 11 órakor** a társaság helyiségeiben VII. Kertész-utca 20. sz. a tartandó

VII-ik rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívtnak.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság évi jelentése és az abban foglalt indítványok.
2. Az 1897. üzleti év mérlegének és zárszámadásának előterjesztése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése és a fölmentvény megadása iránti indítvány.
4. A nyereség felosztására vonatkozó javaslat.
5. Az alapszabályszerűleg kilépő igazgatók helyei-nek betöltése iránti intézkedés.
6. A felügyelő-bizottság 3 rendes és 1 póttgjának megválasztása.

A részvények letehetőek f. évi márczius hó 31-ig az angol-osztrák bank budapesti fióktelepénél V. Fürdő utca 6. sz. a.

As igazgatóság.

Vivók körében

sensatiót kelt a gummiból készült, szabadalmazott

„Damascenus”- kardmarkolat,

mely rugalmasságánál fogva nem nyomja a kezét, elhárítja a kard csúszását, megóvja a keztyűt a kopástól.

A cs és kir. hadügyminiszterium 1522/1896 sz. rendeletével tanítási czélokra ajánlotta.

Bármely karra könnyen ráerősíthető!

Legtöbb államban szabadalmazva!!

Viszontelárusítók kerestetnek.

Magyar ruggyantaárugyár
részvénytársaság
BUDAPEST,

Előfizetési díj:

Negyedévre 1 frt
Félévre 2 frt
Égész évre 4 frt

Egyes szám 20 kr.

Megjelen havonként
kétszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség
Ferencz-körút 18. sz.
földszint 2. a.

Kiadóhivatal
József-körút 43. szám.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club
Beregszászi Korcsolyázó-egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vívó-Club,
Érsekújv. Vívó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet.
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vívó-Egyes.
Kolozsvári Athletikai Club,

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.
Lévai Torna- és Vívó-Egylet
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet.
Lőcsei vívó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. torna-egylet,
Magyar Úszó-Egylet.
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vívó-Egyl.,
Marosvásárhelyi Kerékpár-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Ényedi Korcsolyázó-Egyl.,
Nagy-Kánizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet.
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyes.,
Ó-budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pozsonyi Hajós-Egylet,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet
Quarnero csónakázó-egylet.
Sátoraljaújhegyi Korcs. Egyl.
Selmeczi Akad. Athléta-Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. köre.
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,

Szabadkai Torna-Egylet,
Szarvasi Korcsolyázó Kör,
Szatmár-Németi torna és vívót-egyl.
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székesfehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletika-Club,
Szélnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli korcs.- és hajós-Egylet,
Torontáli atletikai club
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zombolyai Athletikai-Club,

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47.00. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

Az ifjúsági versenyek elbírálása.

Oly fontos ügynél mint az ifjúsági versenyek nem lehet áldatlan a legcsekélyebb dologgal is részletesen foglalkozni. A versenyrendezésnek legfontosabbik, a versenyek elbírálása már több oldalról tárgyalatott főleg abból a szempontból, hogy a versenyzés üdvös voltát veszélyeztetjük, ha igazságtalanul ítélkezünk. Most is jogosultnak tartjuk még e kérdés tárgyalását, mert a legutóbbi versenyeknél is e tekintetben hangzott legtöbb panasz.

Azt kellene mielőtt kimondani minden versenyt rendező bizottságban, hogy oly gyakorlatokért, melyek nem versenykép mutattnak be, ne adassék kitüntetés. E mellett a katonai és szabadgyakorlatok, szertornázás stb. képezhetik a verseny tárgyát, de csak úgy, ha ezek is szigoruan elbíráltnak. — Az ily tömeges versenyek elbírálása valóban méltányosan csak úgy volna eszközölhető, ha az egyes iskolák egymásután ugyanegy bíróság előtt mutatnák be gyakorlataikat. Ez azonban az ifjúsági versenyekre kiszabott egy délutáni időben nem lévén kivihető, legalább meg kell közelíteni az igazságos elbírálást azzal, hogy az összes iskolák a bíróság által előre meghatározott gyakorlatokban versenyezzenek egymás közt. Például ugyanegy féle szeren 10—12 iskola végezze vezényszóra a gyakorlatokat. A bíróság itt legalább összehasonlíthatja a gyakorlatokat. Különös gond volna itt fordítandó a szertorná-

zás gyakorlatainak megválogatására. De ezáltal a szertornázás is mutatosabb verseny szám lenne. A mostani versenyekben e szempont már nem érvényesülhet, de legalább oda hassanak a versenybíró bizottságok, hogy mellőzés ne forduljon elő. Az eddigi versenyeken egy igen szép szokás honosodott meg, mely e szaklapban, azt hiszem, felemlithető; ugyanis többször tapasztaltam, hogy a bíráló bizottság az idő rövidsége miatt nem nézhetvén meg minden versenyző iskolát, annak is adott oklevelet, mely talán maga sem reflektált rá. Magam is így jártam egyszer. Csapatom nagyon gyengén dolgozott és látván a jobban begyakorolt csapatokat, eszem ágában sem volt, hogy kitüntessenek. Mikor az oklevél megjött, nem örültem neki, mig nem láttam, hogy mily lelkesítő hatással volt ez a gyengén tornázó fiukra, a meg nem érdemlett kitüntetés. — Nem mondom, hogy igaztalanul osztogassák az iskoláknak a kitüntetést, de inkább méltatlan is kapjon mint a méltó esséket a jutalomtól.

Az egyéni versenyeknél már szépen megszoktuk a szigoru bírálatot. Ott nem is nehéz a bizottág munkája, ha a pályán rend van. Csak a futó versenyeknél kellene legalább páronként kötéllal elválasztani a versenyzőket, hogy egymás pályáját el ne vegyék a futók.

A miniszteriumnak ujabban kiadott fontos rendeleteit bizonynyal minden iskola respektálni fogja és nem fog megtörténni, hogy a tanulók előtt feltűnő igaztalan nevezések jöjje-

nek be. Megtörtént ugyanis, hogy például a VII-ik osztály növendékei versenyeztek a VIII-ik osztály csapatjában, viszont a VII-ik osztály növendéke a V-ik osztály versenyében vett részt.

Legyen a versenyzés lelkes küzdelem a kitüntetésért, de igazságos eszközökkel.

Egy volt versenyrendező.

Kerületi tornaverseny Szatmáron. *)

A folyó évi pünkösdi ünnepeken, május 29-ikén esetleg 30-án kerületi tornaverseny fog tartatni Szatmáron.

Kassa, Besztercebánya és Kolozsvár tankerületek közép iskoláiba, tanítóképző intézeteibe, polgári és kereskedelmi középiskoláiba járó tanulók fognak városunkba érkezni, hogy a testgyakorlat terén szerzett ügyességeiket bemutassák s egymással nemes versenyre keljenek.

Tagadhatlan, hogy a tornaügy és a testedzés ügye közintézetünkben az utóbbi időben lendületnek indult, mégis nagyon érezhető volt oly intézmény hiánya, mely nagyobb keretben egyesíthette volna legalább ha rövid időre is az iskolai tornázás terén szétszórta működő törekvéseket. Egy ily intézmény létesítését, — hogy az ország több iskolájából jövő tanulók a rendes torna-gyakorlatok együttes bemutatásával mintegy élő alakban szemléltessék a hazai iskolai tornázás jelenlegi állapotát, — czélozza a 441—1891. évi miniszteri rendelet.

A versenyre, a kölcsönös mérkőzésre és szembeállított erő kifejtésre vajmi kevés ügyet vetettek 1891-ig iskoláinkban. Egy Csáky egy Berzeviczynek kellett az utat megmutatni, hogy azon uton tovább haladva fejlődjen a tornaügy. Mostani közoktatásügyünk lelkes minisztere dr. Wlassics Gyula felfogván elődjének nemes intenczióit, gyakran gyűjtötte össze már eddig is az ifjúságot úgy a fővárosban, mint a vidéken, hogy szellemi haszonnal járó ismeretekre alkalmat nyújtson a haza leendő polgárainak.

Városunk hazafias és nemesen érző polgársága megértette a hívó szótát s szeretett főispánja mellé sereglett márczius 31-én, midőn a tornaverseny ügyében az alakuló gyűlést tarottuk. E gyűlésről az alábbiakban számolunk be:

Gróf *Hugonnai* Béla elnöklő főispán megnyitván a gyűlést a következő beszédet mondotta: T. uraim! Fogadják mindenek előtt köszönetemet, hogy oly szép számmal voltak szívesek megjelenni. A tárgy, a mely miatt összejöttünk mindenki előtt ismeretes. U. i. Ó nagyméltósága a vallas és közoktatásügyi miniszter ur 9594. szám alatt kelt rendeletével egy kerületi tornaversenyt akar Szatmár városában tartatni s ennek kivitelével a kassai tankerületi kir. főigazgató urat bízta meg, aki oly szíves volt — és ezt nagy kitüntetésnek tekintem, — hogy hozzám fordult, hogy én ezen tornaverseny elnökségét elfogadjam (Éljenzés). Ezt én a legnagyobb hálával elfogadom (Éljenzés). Alelnöknek fel lett szólítva Hérmán Mihály polgármester ur, aki szintén szíves volt az alelnökséget elvállalni. Midőn ugy a magam, mint alelnök tarsam nevében köszönetet mondok a megtisztelő bizalomért, egyuttal a bizottság jegyzőjéül dr. Kurtz Sándor főgymnasiumi tanár urat ajánlom.

Kérjük a versenyrendező kollégákat, hogy az e tudósításhoz hasonló részletes tudósításaikat szíveskedjenek hozzánk beküldeni.

Szerk.

(Éljenzés). Üdvözlöm tehát a tanár urat, mint a bizottság jegyzőjét. — Van szerencsém bemutatni Szieber Ede, kassai tankerületi főigazgató urat (Éljenzés, aki szíves volt körünkben megjelenni, s ezennel felkérem, hogy a bizottság teendőit mutassa be.

Szieber Ede főigazgató a következő szép beszédben ismertette az ifjúsági tornaversenyeknek a fontosságát: Méltóságos gróf Főispán ur, mélyen tisztelt értekezlet! A nemzetközi egészségügyi kongresszusok ismételve konstatálták azt, hogy az európai kultur népeknél a műveltség haladásával nem áll arányban a népek fizikai, testi fejlődése és hogy e tekintetben hanyatlás mutatkozott. Ez fájdalom, ráillik bizonyos tekintetben szeretett magyar hazánkra is és azért igaz hálával kell adóznunk azon férfiaknak, kik ezen nemzet sorvasztó bajt felismervén, gyógyításához államférfiúi bölcsességgel hozzáfogtak. A tapasztalat, a tudományos kutatások és megfigyelések alapján alapján immár uraim, csaknem közmeggyőződésé vált, különösen az intelligenciánál, hogy iskolába járó gyermekeink, ifjaink testi nevelésére az eddiginél nagyobb gondot kell fordítani és hogy minden tényezőnek, a szülőknél és tanároknál, a társadalomnak és kormányának vállvetve kell közreműködnie abban, hogy az egyensúly, üdvös harmónia az ifjúság testi és szellemi nevelése között helyre álljon. E célból rendszeresítette közoktatásügyi kormányunk az elemi és középiskolákban a kötelező testgyakorlást és e célból szervezik a helyi, kerületi és országos tornaversenyeket. E tornaversenyek, míg egyrészt azon városok életében, ahol megtartatnak, közművelődési, társadalmi és egészségügyi tekintetben jelentékeny mozzanatot képeznek, ugy másrészt kiválóan alkalmasak arra, hogy a testi nevelés iránt nagy közönség élénk érdeklődését mind jobban fölkeltsék, hogy a szülőknél a társadalomban minél mélyebb gyökeret verjen azon meggyőződés, hogy gyermekeink, ifjaink testi nevelésének kellő gondozásával, hazánk felvirágzását mozdítjuk elő és hathatósan közreműködünk abban, hogy nemzetünk második ezeréves életét dicsőségesen átélje. Ezekon kívül azonban, mélyen tisztelt uraim, még egy fontos hazafias momentum rejlik a tornaversenyekben és nézetem szerint specialter itt a Szatmárt tartandó kerületi tornaversenyben u. i. a kassai, besztercebányai, kolozsvári főigazgatósági tankerületek középiskolái és ezen tankerületek területén levő tanítóképző intézetek, polgári és kereskedelmi iskolák növendékei részt vehetvén a szatmári kerületi tornaversenyben, világos, hogy Liptó vármegyétől mélyen le Erdély közepéig, tehát hazánk éjszakkéleti részén elterülő vármegyékből összegyűlő ifjaknak itt kedvező alkalom kínálkozik arra, hogy egymással megismerkedhessenek, anyanyelvükre való tekintet nélkül egymással megbarátkozzanak és ezen előkelő város szíves magyar vendégszeretetének hatása alatt a hazafias érzést ápolják, a testvéries érzelmeket gyarapítsák, szilárdítsák édes magyar hazánk üdvére, javára! (Éljenzés).

Fenkölt szellemű közoktatásügyi miniszterünk *Wlassics* Gyula ő nagyméltósága e tanévben is elrendelte a kerületi tornaversenyek megtartását és azok egyik helyül a tankerületek közül a kassai tankerületben Szatmár sz. kir. városát jelölte ki, a mely hazánk városai sorában oly előkelő helyet foglal el. Hogy ez a tornaverseny sikerüljön és célját elérje, meggyőződésem szerint első sorban e nemes város és vármegye nagyérdemű közönségének lelkes és hathatós erkölcsi és anyagi támogatására van szükség. E támogatást pedig már most biztosítva látom abban és az által, hogy ő méltósága a főispán ur az elnöki, nagyérdemű polgár-

mester ur az alelnöki tisztet elfogadni és az ezen elő-értekezletre összehívott urak oly impozáns számmal megjelenni kegyeskedtek. Fogadják ezért a miniszter ur ő excellentiáta nevében hálás köszönetemet. (Éljenzés).

Mélyen t. értekezlet! A miniszter urtól, a mint azt már ő méltósága kijelenteni méltóztatott, e tornaverseny ügyeinek ellátásával megbízva egyuttal azon utasítást is nyertem, hogy azon esetben, ha hivatalos teendőim megátolnák e verseny helyén való huzamos tartózkodásomat, helyettesről gondoskodjam. Ezen eset fennfölgvén, kötelességszerűen és mély tisztelettel jelentem, hogy helyettesemül főt. Ratkovszki Pál urat, a helybeli kir. kath. főgymn. igazgatóját kértem fel. (Éljenzés).

Most pedig rátérünk értekezletünk tulajdonképeni céljára és teendőire. A mint méltóztatnak tudni, az ily kerületi tornaverseny rendezése igen sok teendővel jár, s azért ezen teendők ellátására több bizottság megválasztása és kiküldése válik szükségessé. A mélyen t. elnök és alelnök urak hozzájárulásával bátorkodom a következő bizottságokat javaslatba hozni: 1. versenyprogram készítő bizottság, 2. versenytér rendező bizottság, 3. pénzügyi bizottság, 4. szállásrendező bizottság, 5. fogadó és kalauzó bizottság, 7. rendfentartó bizottság, 8. egészségügyi bizottság, 9. szórakozást rendező bizottság, 10. versenybíró bizottság, 11. végrehajtó bizottság.

Ezután Ratkovszki Pál kir. kath. főgymnasiumi igazgató, főigazgatói helyettes az egyes bizottságok teendőit körvonalozta — tagjainak névsorát, melyet az alakuló közgyűlés csekély módosítással elfogadott — felolvasta.

Miután több tárgy nem volt, gróf Hugonnai Béla főispán megegyezszer meleg köszönetet mondott az oly nagy számmal megjelent uraknak. A főigazgató ur — ugymond a főispán — nagyon tapintatos szavakkal említette, hogy látva ezen nagy érdeklődést, már előre is biztosítva látja a tornaverseny sikerét. En is kecsgethetem magamat, hogy kedves Szatmár sz. kir. városunk, amelynek büszke vagyok, hogy főispánja lehetek (zajos és hosszantartó éljenzés), minden tekintetben meg fogja mutatni, hogy mily irányban kell haladni a hazafias téren, s ezen ügyben is meg fog felelelni azon intenczió-
nak, a mely arra a célra vezet, hogy a hazának edzett és minden tekintetben jól kifejlett honpolgárokat neveljünk. Ezen reményben van szerencsém a gyűlést be-
rekeszteni.

Az egyes bizottságok a következőleg alakultak meg:

1. **Versenyprogram készítő bizottság.** Elnök: Ratkovszky Pál. Jegyző: Regéczi Sándor. Előadó: Erdélyi Imre.
2. **Versenytér rendező-bizottság.** Elnök: Erdélyi István. Jegyző: Tóth Sándor. Előadó: Erdélyi Imre.
3. **Pénzügyi bizottság.** Elnök: Jákó Mihály. Jegyző: Hal-
ler Ferencz. Pénztáros: Löffler József.
4. **Szállásrendező bizottság.** Elnök: Borsos Benő. Alel-
nök: dr. Vajay Károly. Jegyző: Palády Lajos.
5. **Fogadó és kalauzó bizottság.** Elnök: Jaskovits Fe-
rencz. Alelnök: Regéczi Sándor. Jegyző: Jankovics János.
6. **Élelmezési-bizottság.** Elnök: Pap Géza. Alelnök: dr.
Kelemen Samu. Jegyző: dr. Fodor Gyula.
7. **Rendfentartó bizottság.** Elnök: Kiss Gedeon. Alelnök: Fe-
rencz János. Jegyző: Tankóczy Gyula.
8. **Egészségügyi bizottság.** Elnök: dr. Jéger Kálmán.
Előadó: dr. Török István.
9. **Szórakozást rendező-bizottság.** Elnök: Hérmán Mi-
hály. Jegyző: Orosz Alajos.
10. **Versenybíró bizottság.** Elnök: gróf Hugonnai Bél. Al-
elnök: Jaskovics Ferencz.
11. **Végrehajtó bizottság.** Elnökök: Hérmán Mihály, Rat-
kovszki Pál. Jegyző: Jaskovics Ferencz.

Az aradi tornaverseny rend és szabad- gyakorlatai.

Felvonulás.

A tornaversenyben résztvevő összes növendékek (kisebkek elől) kettős rendoszlopokban zeneszó mellett katonás rendben vonulnak fel a közönség és a bíráló bizottság előtt a versenytérre. Az egyes oszlopok között 3 méter távolságot kell tartani. Az első oszlop a megjelölt fordulópontnál derékszög alatt elkanyarodik és fedezve egyenesen előre vonul a meghatározott fel-
állításba. A következő oszlopok hasonló módon egy-
másután kanyarodnak és állanak fel a szabadgyakorla-
tokhoz szükséges és az egyes oszlopok római számá-
val jelzett helyre és távolságra.

Az oszlopok négyes sorai két méter távolságra ál-
lanak egymás mögött, fedezve ki-ki az előtte álló tornászt.

A Hymnus eléneklése után adandó kürtjelre az oszlop-vezető tornatanárok a következő soronyitást ve-
zénylik: Vigyázz! Jobb kézzel vállfogás! Féltávolságra
balra indulj! Karokat le! Fedezz! Ezután a tornászokat
a jobb szárnytól kezdve balfelé 1-sek és 2-sőkre be-
osztják, mely után vezénylik: 2-sők két rövid lépést
hátra indulj! Fedezz!

Ezután következnek a szabadgyakorlatok, melye-
ket a rendező tornatanár Nagy Sándor vezényel. Az
ütemek haranggal jeleztenek. Minden egyes szabadgya-
korlat kétszer lesz végrehajtva és ellentétesen is vé-
gezve. Az egyes szabadgyakorlatok befejezését az utolsó
előtti ütemnél kettős harangütés jelzi. Például: a 7-ik
ütemnél.

Szabadgyakorlatok.

I. Gyakorlat.

1. Bal lépő-állás előre, páros karhajlítással a mellre, bal
támadó állás előre bal karlökéssel, előre rézsut jobb karlökés-
sel hátra rézsut tartásba, bal lép-állás páros karhajlítással a
mellre, alapállás 4-es ütemben. Ugyanezen gyakorlat jobbra
4-es ütemben, összesen 8 ütem.

2. Egyesek balra, kettősök jobbra át! Az I. gyakorlat is-
mételve: 8-as ütemben. Egyesek jobbra, kettősök balra arcz!

II. Gyakorlat.

3. Bal támadó (roham)-állás oldalt páros karhajlítással a
vállra, jobb támadó (roham)-állás csere páros karütéssel oldalt,
középtartásba, bal támadó-állás csere páros karhajlítással a vállra,
alapállás, 4-es ütemben. Ugyanezen gyakorlat jobbra kezdve
4-es, összesen 8-as ütemben.

4. A II. gyakorlat ismételve az egyesek balra, a kettősök
jobbra kezdik 8-as ütemben.

III. Gyakorlat.

5. Bal támadó-állás előre, páros karlendítéssel előre kö-
zéptartásba, térdelés a jobb térdre és páros karlendítés ma-
gas tartásba, jobb térdnyújtás páros karlendítés magas tartásba,
jobb térdnyújtás páros karlendítéssel előre középtartásba, alap-
állás 4-es ütemben. Ugyanezen gyakorlat jobbra 4-es, össze-
sen 8-as ütemben.

Egyesek balra, kettősök jobbra át!

6. A harmadik gyakorlat ismételve 8-as ütemben. Egyesek
jobbra, kettősök balra arcz!

IV. Gyakorlat.

7. Bal lépő-állás oldalt, páros karlendítéssel oldalt, kö-
zéptartásba, bal támadó-állás oldalt, bal karlendítéssel oldalt
magas tartásba és a jobb kéz a csipőre, visszalépés a bal
lábbal lépő állásba és páros karlendítés oldalt középtartásba,
alapállás, 4-es ütemben. Ugyanezen gyakorlat jobbra, 4-es
összesen 8-as ütemben.

8. A IV. gyakorlat ismételve az egyesek balra, a kettő-
sök jobbra kezdik 8-as ütemben.

V Gyakorlat.

9. Bal támadó-állás $\frac{1}{4}$ -ed fordulattal balra, törzsfordítással és páros karlendítéssel előre magas tartásba, törzshajlítás előre, páros karlendítéssel lefelé és hátra rézsutos tartásba, (több mint $\frac{1}{2}$ kör) törzsnújtás páros karlendítéssel előre magas tartásba, alapállás, 4-es ütemben. Ugyanezen gyakorlat jobbra 4-es, összesen 8-as ütemben.

10. Az V. gyakorlat ismételve az egyesek balra, a kettősök jobbra kezdik 8-as ütemben.

VI. Gyakorlat.

11. Mellső bal keresztlépő-állás, páros karlendítéssel oldalt közép tartásba, gugolás páros karlendítéssel előre közép tartásba, térdnyújtás és mellső bal keresztlépő-állás oldalt páros karlendítéssel oldalt közép tartásba, alapállás, 4-es ütemben.

Ugyanezen gyakorlat a jobb lábbal páros karlendítéssel előre magas tartásba, guggolás páros karlendítéssel előre közép tartásba, térdnyújtás páros karlendítéssel magas tartásba, alapállás, 4-es, összesen 8-as ütemben.

12. A VI. gyakorlat ismételve az egyesek bal, a kettősök jobb lábbal kezdik 8-as ütemben.

Elvonulás.

Kettősök sorba vissza indulj! Jobbra zárkózni indulj! Az oszlopok hátra arc! vezényszóra megfordulnak s a számukra kijelölt helyre rendhen elvonulva ott arcvonalba fordulnak. Helyüket csak azok hagyhatják el, kik egyéni vagy tömeges versenyben vesznek részt. A rendet szigorúan fentartó s jól fegyelmezett tanintézetek külön elismerő oklevéllel lesznek kitüntetve.

Jegyzet: Ezen szabadgyakorlatok a tornaversenyben résztvevő összes tanintézetekre kötelezők s azokban **mindenkinek** részt kell vennie. Más szabad-, vagy kéziszergyakorlatok nem mutathatók be.

Minden szabadgyakorlat balra kezdődik s jobbra is végeztetik és **ellentétesen** is végre lesz hajva, a mennyiken az az egyesek és kettősök más-más irányban kezdik a gyakorlatot.

A lépő-állásoknál a jól kifeszített láb csak lábujjhegygyel érintse a földet, a támadó-állások erőyes dobbantással gyakorlandók.

Minden torna-ünnepélynek koronáját a szabadgyakorlatok képzik, ennél fogva kéretnek az igen tisztelt tornatanáruak, hogy azok pontosan és egyöntetűen betanítani sziveskedjenek.

A szabadgyakorlatok lassu ütemben végeztetnek — 50 (egy perc alatt 50 mozdulat).

Ez ügyesen egybeállított gyakorlatoknál dicsérettel kell megemlékeznünk, hogy a gyakorlatokat a fiuk ellentéteesen is végzik, mi szép képet fog nyújtani, és hisszük, hogy hibátlanul is fogják az intézetek betanulni. Mi a részletes magyarázatot nem közöltük e gyakorlatoknál.

A versenyre már eddig is, mint Aradról a munkás rendezőség értesít, 23 intézett jelentkezett. Nagy Sándor és Matusik Márton aradi tornatanárok minden egyes iskolának tornatanárát és általuk a tanulósgot egy megleghangu levélben külön is hívták.

Az aradi tornaverseny.

Az aradi kerületi tornaverseny rendező bizottsága az alábbi felhívást intézte az egyes iskolák igazgatóságaához.

A nagyméltóságú vall. és közokt. Ministerium f. é. márczius hó 7-én 9594. sz. a kett magas rendelete értelmében Aradon, f. é. május hó 29-én (délután), kedvezőtlen idő esetén a következő napon kerületi tornaverseny lesz, a melyen a nagyváradi, debreczeni és nagyszabeni tankerületek középiskoláinak (V.—VIII. o.), valamint az ezen tankerületek területén működő tanítóképző intézetek (I.—IV. o.), közép kereskedelemi (I.—III.

o.) és polgári iskolák (V.—VI. o.) tanuló ifjusága vehet részt.

Midőn a Tek. Igazgatóságot erről tisztelettel értesítjük, kérjük szives közreműködését az iránt, hogy úgy a Tek. Igazgatóság, mint a tisztelt tanári testület a vezetésére bizott ifjuságot a versenyen való részvételre hatályosan buzdítani és az úgy közművelődési, mint nemzeti érdekek szempontjából nagyjelentőségű verseny sikerét előmozdítani sziveskedjék.

A 699,93 sz. magas miniszteri rendelet az egy intézet részéről jelentkező tanulók számának minimumát 12-vel állapítja meg, és az ezen számon alul jelentkező több intézet tanulóit egy csoportban nem egyesíthetők; katonai rendgyakorlatokat egy-egy intézet legalább 24 tanulóval mutathat be.

A versenyen részt vevő tanuló ifjuság egyforma tornász ruházatban, egyenlő sapkával és övvel, fekete bőrczipőben, zászlóval és magával hozandó jelző táblával vonul be, lehetőleg úgy indulván, hogy május 28-án délután 5 órakor a versenyterén tartandó próbán minden intézet részt vehessen.

Az állami és királyi középiskolák részéről jelentkező tanulók vezető tanárainak és pedig 20—20 tanulóra egy-egy kísérő tanárnak uti költségeiről a nagym. Ministerium gondoskodni fog; tanárok és tanulók részülnek a szokásos vasuti kedvezményekben; fél harmadosztályu menetjegy váltása mellett a II., nagyobb csoportokban a III. kocsiosztályban.

Az érkező ifjakat és tanáraikat az aradi vasuti állomáson a fogadó-bizottság tagjai fogadják. A rendező-bizottság gondoskodik a tanulók és kísérőik díjtalan elszállásolásáról és olcsó étellezéséről, valamint kirándulásokról is. A kérdő-iven sziveskedjek a Tek. Igazgatóság bejelenteni azon tanférfiak neveit is, kik nem kísérői minőségben óhajtják a versenyt megnézni, hogy elszállásolásukról illő módon gondoskodhassunk.

A tömeges versenyeken résztvevő intézetek díszes elismerő oklevelet, az egyes versenyek győztesei pedig arany-, ezüst- és bronzérmeket, valamint elismerő oklevelet kapnak.

Mellékeljük a kérdő-iv 2 példányát azzal a kéréssel, hogy egy példányt pontosan kitöltve, f. hó 25-ig bezárólag, az aradi kir. főgymnasium igazgatóságának megküldeni sziveskedjék. E kérdő-iven vannak a versenyre vonatkozó egyéb figyelmeztetések, a többi szükséges nyomtatványokat legközelebb fogjuk megküldeni. Minden a versenyre vonatkozó kérdés az aradi kir. főgymnasium igazgatóságához intézendő.

Reméljük, hogy az aradi tornaverseny a résztvevő ifjuságnak maradandó, kedves emlékezetű lesz.

Hazaftui üdvözzel

Aradon, 1898. április 6-án.

A kerületi tornaverseny rendező bizottsága nevében:

Fábián László,

Arad vármegye és Arad sz. kir. város főispánja, tiszteletbeli elnök
Salaez Gyula, **Nátafalussy Kornél,** **Szathmáry Gyula,**
 kir. tan., polgármester, kir. tan., kir. főigazg., kir. tan., alispán,
 elnök, elnök, elnök.

Boros Vida, **Himpfner Béla,** **Szabó József,**
 áll. főreálisk., igazg., kir. főgymn. igazg., a áll. tanítóképző int.
 elnök, főigazg. helyet. ügyvivő aleln. igazg. alelnök.

Perlaky Gábor,
 főgymn. tanár, jegyző.

A felhíváshoz mellékelte kérdő-iv pontjai a következők:

1. A résztvevő tanulók száma:

2. Melyik tornaszeren kíván az intézet rendes csapat-tornázást bemutatni? hány tanulóval?

A tornaszert magával hozza-e?
3. Melyik tornaszeren akar az intézet mintacsapat-tornázást bemutatni? hány tanulóval?

A szert magával hozza-e?
4. Katonai rendgyakorlatokat akar-e az intézet bemutatni? hány tanulóval?

5. Melyik tornajátékot óhajtja az intézet a versenyen bemutatni? Hány tanulóval? Körülbelül mekkora tért igényelne a bemutatandó tornajáték?

6. Kötélhuzás versenyben részt vesz-e az intézet? A köteleket magával hozza-e?

Figyelmeztetés. A nagy. vall. és közokt. miniszterium 9594. sz. a. kelt rendelete értelmében az egyéni versenyekben egy és ugyanazon tanuló legfeljebb két oly nemű versenyben vehet részt, melyek közül az egyikben kiválóan s felső, a másikban pedig kiválóan az alsó vétagok vannak erősebben igénybe véve, például: ugrás és mászás, vagy futás és sulydobás stb.

A rendező-bizottság.

Versenyek:

a) Sikfutás.

V.—VI. oszt. I.—II. tanítóképző intézeti növendékek részére 100 méter távolság.

VII.—VIII. oszt. III.—IV. tanítóképző intézeti növ. részére 150 méter távolság.

A versenyre jelentkezett tanuló neve, kora, sulya, magassága. Volt-e már a tanuló ker. v. orsz. tornaversenyen és versenyzett-e ott vagy nem? kapott-e ki-tüntetést?

b) Sulydobás távolra.

A golyó sulya 7 kilogramm. Csak VII.—VIII. o. és III.—IV. t.-képző int. növ. versenyezhetnek.

c) Magas ugrás rúddal.

d) Magas ugrás.

e) Távol ugrás.

f) Függeszkedés 6 méter hosszú kötélén.

g) Rúdmászás 6 méter hosszú rúdon.

Hány tanuló vesz részt étkezésben, szállásban.

A kísérő tanárok nevei:

A megérkezés napja és órája:

Jegyzet. Tévedések kikerülése végett kérjük a tanulókat neveit s a róluk fölvevett méret-számokat olvashatóan és pontosan ezen kérdő-ívbe bejegyezni. A versenyre jelentkező intézetek tanulóit az együttes felvonulásban és a szabad gyakorlatokban mindnyájan kötelesek részt venni.

A versenyre jelentkező tanulókat, miniszteri rendelet értelmében a, a versenyre jelentkezés alkalmával orvosilag megvizsgálandók.

Egy tanintézet legkevesebb 12 tanulóval vehet részt a versenyen.

A rendező-bizottság.

A szabadkai tornaverseny.

A versenyt rendező bizottság élén a következő urak állanak: Schmausz Endre, Szabadka és Baja városok főispánja, a rendező bizottság elnöke. Mamusich Lázár, Szabadka város polgármestere, az intéző bizottság elnöke. Dr. Platz Bonifác, tank. kir. főigazgató. Piukovits József, orsz. képviselő, a Szabadkai Sport-egylet elnöke, a bíráló bizottság elnöke. Haverda Mátyás, főgymn. igazgató.

A bizottság megleghangu felhívásban szólítja fel az iskolákat a részvételre, egyszersmint elküldte az alább közölt iratokat is.

A Szabadkai Kerületi Tornaverseny programja.

(1898. május 29.)

I. Felvonulás és oszlopokba felállás.

II. Ének. (Hymnus).

III. Az összes intézetek szabadgyakorlata.

IV. Katonai rendgyakorlatok.

V. Szabad gyakorlatok kézi szerekkel.

VI. Sziertornázás csapatokkal.

VII. Egyéni versenyek:

a) Magasugrás: ugró deszkáról V.—VI. osztály ugró deszka nélkül VII.—VIII.

b) Távolugrás VII.—VIII.

c) Rudugrás. V.—VIII.

d) Sulydobás VII.—VIII.

e) Függeszkedés V.—VIII.

f) Futás V.—VI. 150 m.

VII.—VIII. 200 m.

g) Gyaloglás V.—VI. 400 m.

VII.—VIII. 600 m.

h) Úszás V.—VIII. 109 m.

VIII. Kötélhuzás.

IX. Játékok.

X. Oszlopba felállás (Dijkiosztás).

XI. Ének (Hymnus).

XII. Elvonulás.

Megjegyzések:

Azon tanuló, ki a mult évben valamely versenyben első díjat nyert az idén ugyanazon versenyben nem versenyezhet.

2. Egy tanuló legfőlebb csak két versenyben vehet részt; ez esetben az egyes versenyek úgy foglalandók össze, hogy az egyikben a felső test, a másikban az alsó test izmai legyenek igénybe véve. Például: futás — függeszkedés; ugrás — sulydobás stb.

3. Az egyes intézetekből egy osztályból egy versenyre csak egy tanuló jelentkezhetik. A párhuzamos osztályok külön osztályoknak tekintetnek.

4. A katonai rendgyakorlatoknál a szakasz legalább 24, legfőbb 40 tanulóval állhat.

5. A sziertornázásban versenyző csapat legalább 10, legfeljebb 30 főből állhat. A tornaszerről, a melyen a szieryakorlatot bemutatni kívánja, minden intézet maga gondoskodik, az ide és visszaszállítás költségeit azonban a versenyrendező bizottság fedezi. A tornaszerek 3—4 nappal a verseny előtt küldendők el.

6. A szabadgyakorlatokban az összes megjelenő intézetek ifjusága részt venni tartozik.

7. Az egyes versenyeknél a magas ministerium által kiadott utasítások az irányadók.

8. A verseny napján d. e. 9 órákor összpróba lesz, s a verseny d. u. 2 órákor veszi kezdetét.

9. Minden versenyző csapat az illető versenynek végére jutván, intézete csapatához visszatér.

A szabadgyakorlatok programja.

A tanulókat kettős rendekbe 100-as oszlopokban vonulnak fel a versenytéren a nézőközönség előtt és oszlopokba felállnak a szabadgyakorlatokhoz. Az oszlopok között a távolság 3 méter, a sorok között 1 50 méter. A sornyitás jobbról balra (négyes beosztással) történik

az oszlopvezetők vezérszava: Vigyázz! Féltávolsághoz balra indulj! (a nyitódás után vezénylendő) Karokat le! Kettős és négyes egy lépést hátra lépj! Takarj!

1. Gyakorlat.

Váltogatott terpesz-állás oldalt, páros karlendítéssel előre és oldalt.

2. Gyakorlat.

Váltogatott terpesz állás oldalt törzshajlítás előre és hátra páros karlendítéssel előre, oldalt hátra és fel.

3. Gyakorlat.

Váltogatott védő állás és páros karlökéssel föl.

4. Gyakorlat.

Váltogatott védő-állás, törzsfordítás balra és jobbra, páros karlökéssel oldalt és fel.

5. Gyakorlat.

Kezeket a vállra!

Váltogatott terpesz-állás és terpeszbe ugrás oldalt, páros karütéssel oldalt és páros karlökéssel magas tartással.

6. Gyakorlat.

Váltogatott mellső keresztezett állásból váltogatott támadó (roham) állás, páros karlökéssel előre és fel.

Jegyzet. A negyedik és hatodik gyakorlatnál az egyes és kettős kezdi az első mozdulatnál, a harmas és négyes pedig az ötödik mozdulatnál (ütemnél).

A szabadgyakorlatok befejezésével az oszlopvezetők vezérszava: kettősök és négyesek egy lépést előre lépj! Jobbra zárkózni, indulj! most pedig minden intézet tornatanárja elvezeti őket a részükre fentartott helyre, a honnét azután a versenyzők újra a versenytérre lépnek.

Gyalog- és bicikli-verseny Szatmárról Nagy-Károlyba.

A szatmárnémeti torna- és vivő-egyesület f. évi május 1-én gyalog- és bicikli-versenyt rendez, melynek feltételeit következőleg állapította meg az egylet választmánya.

1. A verseny napja 1898. május 1. kedvezőtlen idő esetében a következő vasárnap. Indulás

a) gyalogosok részére reggel 6,

b) kerékpárosok részére reggel 8 órakor; és pedig a gyaloglók az indító által adott jelre valamennyien egyszerre indulnak. Botot csakis olyat vihetnek magukkal, mely a gyaloglás elősegítésére nem alkalmas. Ruházat tetszés szerint, jelvényekről az egylet gondoskodik.

A kitűzött utat 4 és fél órán belül kell megtenni, mert a később érkezők díjakra nem számíthatnak.

A kerékpárosok az indító által adott jelre 2—2 percnyi időközönként párjával indulnak. A párok sorrendje sorshuzás útján lesz megállapítva. Versenyezhetni bár minő gyártmányu géppel, egyedül a versenygép van kizárva. Ruházat tetszés szerint, jelvényekről az egylet gondoskodik.

A kitűzött utat 100 perczen belül kell megtenni, mert a később érkezők díjakra nem számíthatnak.

2. Nevezési határidő, ápril 26. déli 12 óra. A nevezések az egylet elnöke, Hérmán Mihály polgármester-nél teendőek meg.

A záridőn túl érkező nevezések figyelembe nem vétetnek.

3. A verseny helye a szatmári közuti hid és a nagy-károlyi nagypiacz Majtény-utcai sarka közötti országút, mellékutak kizárásával. Távolság 36 kméter.

4. A gyaloglásnál a gyaloglás bármely módja meg van engedve, egyedül a futás záratik ki.

5. A gyalogversenyben részt vehet minden egyleti vagy szatmármegyei társegyleti tag.

6. A kerékpárosok lehetnek városi és megyei jelentkezők. A jelentkezés elfogadását választmány fentartja magának. Az el nem fogadást indokolni nem tartozik.

7. Díjak ugy a gyalogos, mint a kerékpárosok részére a következők:

I. díj egy aranyérem;

II. díj egy ezüst-érem.

III. díj egy bronz-érem.

8. A nevezés megtételekor a következő tétek fizetendőek: Gyalogversenyző 3 koronát, kerékpáros, ha egyleti tag 4, ha nem egyleti tag 5 koronát. A ki a versenytől visszalép, az a tétet veszíti.

9. A verseny elleni esetleges óvások a verseny után azonnal megteendőek, mert később figyelembe nem vétetnek.

A versenybírószág összeállítása végett Debreczenyi István nagykárolyi polgármester kéretik fel, kivel a választmány az eddigi megállapodásokat tudatja.

A versenyzőket kellő számu kocsii fogja követni, részint, hogy az elgyengült bajnokokat szükség esetén felvegye, részint pedig, hogy magát a versenyt ellenőrizze.

Ezek röviden a versenyre nézve hozott határozatok.

Hogy a verseny, ha csak az idő el nem rontja, sikerülni fog, az bizonyos, s hogy a résztvevők egy kellemes nap emlékével lesznek gazdagabbak, az is kétségtelen.

Óhajtandó, hogy minél többen vegyenek részt, ha nem is épen a versenyben, de az átrándulásban, bizonyoságot teendő arról, hogy Szatmár és Nagy-Károly között, ha volt differencia, ma már az megszűnt, s a régi baráti viszonyt akarjuk kölcsönösen helyre állítani.

Gróf Andrassy Géza csász. és kir. v. b. t. t.

A „Magyar Athletikai Club“ f. é. április hó 5 én szentkirályi-utcai casinojában diszvacsorát rendezett, hogy népszerű elnökét legfelsőbb kitüntetése alkalmával ünnepelje.

Dr. Gerendy György alelnök nyitotta meg az estélyt, felkérve a M. A. C. és a Continens első győztes athletáját Porzsolt Gyulát, hogy ünnepi szónoklatát mondja el.

Gyorsírók távolléte miatt csak röviden jelezhetjük a ielkes beszéd tartalmát:

„Ö Császári és Apostoli királyi Felsége! Csikszeredai és krasznahorkai gróf Andrassy Géza, m. kir. honvédhuzár kapitányt, a Cs. és kir. polai yach-thajóraj vice-co nodorját, nagybirtokost, vasgyárost és a mi mélyen tisztelt Elnökünket, valóságos belső titkos tanácsosává legkegyelmebben kinevezni méltóztatott. A legmagasabb királyi kegy, ifjuságunk testi nevelésének szent ügyével immár majd fél század óta foglalkozó M. A. Clubra is áldásos fényt és meleglet árasztott. Óseinktől öröklött királyhűséggel és hódolattal eltelve ünnepeljük a magyar sport történetének e nagy napját s magasztos szívvvel üdvözöljük Kegyelmes Elnökünket, azt az igaz modern gondolkozásu főurat, ki az athletika hazafias misszióját szívében viseli, ki a mi szeretett „zászlós urunk“ és vezérünk!

Andrassy Géza gróf királyi kitüntetésében a legmegragadóbb hazafias motívum kétségkívül az, hogy mint vasgyáros, intensive gazdalkodó nagybirtokos és mint az országember anyagával, ifjuságunk harcziassbbá tételével foglalkozó honpolgár szerzett magának aere peremius hazfias érdemeket; és mint „self mad man“ az egyenlőség és testvériség szikla alapján emelkedett harcziass óseinek nyomdokába.

Mi ma a honpolgári hűségnek jól kiérdemelt hazafias jutalmát ünnepeljük; és mily jól esik az nekem — ki az atletika zászlaját már félszázadja kitartó hűséggel szolgálom — vezérünkül tudni azt, ki mint gyáros és tengerész viharedzett kezével vezet bennünket, ma midőn minden hű magyar karra oly nagy szükség van, midőn kül és bel ellenségekkel kell a tiszta magyarságnak nehéz harcokat vívni.

Midőn gróf Andrassy Géza Széchenyi Imre gróf barátjával — a mi nagyérdemű alelnökünkkel — Amerikai közgazdasági és sport utazását végezte, — isteni elővégzettel — mintha érezte volna hazafias missióját, hogyan kell hazánk ifjúságát intellectuális és fizikai egyenletes erővel modern szellemben nevelni és vezetni. De ő az angol-szász rivalis nemzetnek nagyságát és szokásait sem nem irigyelte, sem nem utánozta, hanem az Andrassyak szíves munkaszeretetével és polgári kötelesség érzetével igyekezett azokat nemzeti hagyományainkhoz méltóan átültetni, ifjúságunk testi nevelésénél az egyéni szabad akaraterőnek az Isten szabad ege alatt új hatalmas tereket nyújtani, a versenyzési kedv országos emelésével az atletikát hazafias neveléssé kvalifikálni, hogy az atletikában megizmosodott új generáció, e század közgazdasági és társadalmi bomlasztó harczaiban democraticus szívvisszággal a magyarság szent ügyét győzelemre vezethesse.

Vihar edzett vezérünket kövessük hiven és akkor mi is a hazának hasznos munkásai maradunk.

Az ünnepi szónoklat után felemelkedett Andrassy Géza gróf és elmondotta azt a felséges pohárköszönőjét melynek minden aranyszava szerte e hazában megrezgettette a sziveket; átvették azt összes politikai lapjaink, sőt a magyarfaló bécsi lapok is mind. Vezérezkik szellemi visszfényei adták meg hozzá a hazafias glóriát!

Legkedvesebb és legdemokratább főurunk — a mi kedves Elnökünk — így szólott:

„Felséges urunk és királyunk legmagasabb kitüntetésének fénye és melege igaz, hogy az Andrassyak régi harci dicsőségére is ragyogó fényt vet, de e munkás század alkonyán, mint a nemesi előjogokról önként lemondott főrangú család egyik munkabíró tagja, királyi kitüntetésemet bizonyára annak a honpolgári hűséges tevékenységemnek köszönhetem, melyet hazám közgazdasági és társadalmi jólétének emelése érdekében az egyenlőség és testvériség örök igaz elvei alapján kifejttem.

Minden főur és democratá legyen aristokrata, e szó görög=„legjobb“ értelmében és hazánk követni fogja az igaz demokrácia jelszavát: győzzön a jobb!

Mint vasgyáros és mint tengerész — legelső győztes athlétánk próféta szavai szerint — csak azt kiálthatom a hazánkat környező közgazdasági és társadalmi viharok között: legyen mindenki hazafiai kötelességének álláspontján, tegyük félre vallási és társadalmi bomlasztó harcainkat és egyesült erővel verjük le a külső és belföldi ellenségeinket.“

A divatos zsidókérdésről — egy erős közbeszólásra — democratá főurunk következőleg nyilatkozott: „Engem és családomat mint filozemítát ismernek; teljes joggal! Első sorban azért, mert mindig arról voltunk meggyőződve, hogy a hazai zsidóság mindig mint tiszta magyar, velünk küzdött, szenvedett és most — a ki jól dolgozott — velünk együtt élvez és együtt hal meg; másodsorban azért, mert Mexikóban közel láttam a nyomorban tengődő zsidók ezreit, kik ép olyan viszonyok között élnek ma, mint a mieink nálunk 1848 előtt eltek.

Mily ellentét közgazdasági rivalisunk és köztünk. De ne is utánozzák, ne is irigyeljék őket antiszemitaink; inkább igyekezzenek hazafiis zsidóságunk pénzügyi és közgazdasági óriás tevékenységéhez minden hátsógondolat nélkül őszintén csatlakozni és az anyagi élet mindennapi küzdelmei között a magyar faj genialis

erejével és a munka igaz szeretetével velük együtt élni, együtt győzni és akkor a magyarok mindannyian demokrata aristokraták azaz legjobbak lesznek.“

Ezeket mondotta gróf Andrassy Géza abban a par excellens dzsentry klubban s így könnyen elképzelhető e hazafias beszédnek mély hatása.

E lelkes szavakra gróf Széchenyi Imre is reflektált, ezeket mondván: „Minden főur annyit ér, a mennyit a haza anyagi és szellemi felvirágoztatására áldoz! Őseinkre csak akkor leszünk méltók ha tetteinkkel a társadalmi békét és általános közvagyonosodást előmozdítjuk.“

Az egyenlő jogok és kötelességeknek ő is lelkes híve.

A késő éjbe folyt át a nemes szellemi harc, új aerát jelezve aranyifjúságunk életében.

Szellemes pohárköszöntőket mondtak még Dr. Gerenday György, Dr. Krasznay Ferencz, Dr. Dáni Vilmos bajnok, Asbóth Jenő bajnok, Dr. Porteleky László, Szokolai Kornél.

Különbélek.

A Magyar Uszó-Egyesület, Athletikai Osztálya által f. évi április hó 30-án, délután 3 órakor, a Csömöri-uti (millenáris versenypályán rendezendő atletikai házi mérkőzés feltételei: I. 804¹/₂ m. futás. Az I. díszített ezüstérmes bajnoki szalagon és a M. U. E. 804 m. futóbajnoka 1898. évben címet nyeri. II. ezüst, — III. bronz érem. Tét 1 korona. II. Diskosz vetés. (handicap 2¹/₄ klgr.) I. nagy — II. kis bronz érem. Tét 60 fillér. III. 220 yardos futás (nyílt) I. nagy ezüst, II. ezüst — III. bronz érem. Tét 1 frt (a M. U. E. tagjai részére, 60 fillér.) IV. Kerékpárverseny 5000 m. (együlési gépek) I. nagy, II. kis bronz érem. Tét 60 fillér. V. 100 yardos futás. II. kis bronz érem. Tét. 60 fillér. VI. Távolugrás. (nyílt) I. nagy, — II. kis ezüst — III. bronz érem. Tét 1 frt (M. U. E.) részére 60 fillér. VII. 4 angolmértföldes futás. I. díszített ezüst érem bajnoki szalagon és a M. U. E. 4 angolmértföldes futóbajnoka 1898. évben cím II. ezüst, III. bronz érem. Tét 6 korona. Általános szabályok. 1. A versenyek alávetvők a M. A. Sz. verseny szabályainak. 2. A nevezések VI. Nagymező-utca 5. sz. Füzesséry Árpád titkárhoz küldendők. 3. A nyílt számokban részt vehet bármely magyar sportegylet amatőr tagja. 4. Nevezési zárnap 1898. április 25 ének oélutáni 5 órája. 5. Tét nélküli nevezések figyelembe nem vétetnek. 6. A II. díj 5, a III. díj 10 induló esetén a III-ik is bronz érmet nyer. Budapest, 1898. ávi április hó 4-én.

A M. U. E. atletikai osztálya.

Füzesséry Árpád, osztályvezető.

Magyar vívók győzelme Velencében. A velencei vívóversenyben Mészáros Ervin az amatőrök törvívási verseny arany-érmet nyert, míg a vívómesterek küzdelmében Zolnay Viktor (Kecskemétről) nyert aranyérmet Zolnayt az a kitüntetés is érte, hogy oklevelet állítottak ki számára az ott levő olasz mesterek.

A szatmári tornaverseny végrehajtó-bizottsága gyűlést tartott április 5-én a városháza kistanácstermében Hérmán Mihály és Ratkovszky Pál elnökök elnöksége alatt. A majdnem teljes számban megjelent bizottsági elnökök át vették ügyeiknek vezetését és a bizottság névsorát, s ezzel kimondatott, hogy önálló működéseiket azonnal kezdjék meg. — A pénzügyi bizottságba a gyengélkedő Jákó Mihály elnök mellé, alelnökül dr. Tanódy Márton választott meg. A végrehajtó-bizottság kiegészítette még magát: Báthory Endre a „Heti Szem-

le"-, dr. Fejes István a „Szatmár és Vidéke“-, dr. Hantz Jenő a „Samos“-, és Mátray Lajos a „Szatmár-Németi“ helyi lapok szerkesztőivel. — Választatott még dr. Fodor Gyula elnöksége alatt egy bizottság, a mely a gyűlések határozatait közli e helyi lapokkal. — A végrehajtó-bizottság gyűlése után a versenyprogramm készítő tartott ülést a kir. kath. főgymnasiumban Ratkovszky Pál igazgató elnökleite alatt, s elfogadta az Erdélyi Imre versenyrendező tanár által beterjesztett következő műsört, mely szerint a tornaverseny lefog folyni: 1. Felvonulás és oszlopokba felállás, 2. Ennek, (Hymnus). 3. Az összes résztvevő intézetek szabadgyakorlata. 4. Katonai rendgyakorlatok, 5. Játék verseny, 6. Szabadgyakorlatok kézi szerekkel, 7. Mintacsapatok szertornázása, 8. Versenyek: a) a helybeli két főgymnasium III. és IV. osztályainak 50 méteres versenyfutás egymás között; b) V—VI. osztályak 100 méteres VII—VIII. osztályok 150 méteres versenyfutása; c) V—VIII. oszt. távolugrása; d) V—VI. oszt. kötélmászása; e) VII—VIII. oszt. függeszkedése kötelen; f) VII—VIII. oszt. magas ugrás; ruddal; g) VII—VIII. oszt. magas ugrás; h) VII—VIII. oszt. súlydobás távolra; 9. oszlopokba felállás és a díjak kiosztása; 10. ének (Szózat); 11. elvonulás.

A Triesti Általános Biztosító-Társaság (Assicurazioni General)

f. évi április hó 12-én tartott 66-ik közgyűlésén terjesztettek be a 1897. évi mérlegek. Az előttünk fekvő évi jelentésből látjuk, hogy az 1897. december 31-én érvényben volt **életbiztosítási tőke összegek** 410,815 677 korona 60 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 17,282.135 korona 40 fillérre rugtak. Az **életbiztosítási osztály díjtartaléka** 8,225.896 korona 36 fillérrel 106, 055.417 korona 10 fillérre emelkedett.

A tűz- és szállítmány-biztosítási ágakban a díj és illeték bevétel 26,059.778 korona 92 fillér volt, miből 11,054.256 korona 32 fillér viszontbiztosításra fordított úgy, hogy a tisztadíj bevétel 15,005.523 korona 60 fillérre rugott, mely összegből 12,079.205 korona 16 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten, a jövő évre vitett át A jövő években esedékessé váló díj kötelezvények összege 68.189.708 korona 38 fillért tesznea ki.

Károkkért a társaság 1897-ben 24,466.461 korona 76 fillért felszámított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket a társaság állapítása óta károk fejében 606,962 236 korona 46 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártérítési összegből **hazánkra 113,406.607** korona **41** fillér esik, mely összeget a társaság **170.141** káresetben fizetett ki.

A nyereseg tkrtalékok közül, melyek összesen **14.768 224** kor. **48** fillérre rugnak, különösen kiemelendők; az alapszabály szerinti **nyereségtartalék**, mely 5,250.000 koronát tesz ki, az **értékpapírok árfolyamingadozására** alakított tartalék, mely az 1,560.000 korona külön **tartalék**, ugy szintén az évi nyereségből kiharított 44.315 korona 04 fillérről **9,359.224** korona **48** fillérre emeltetett fél úgy, hogy az most az 1897. évi december 31-én meglévő értékpapírok értékének éppen 10%-ának felel meg, továbbá felemlítendő még az 160.000 koronára rugó **kétes követelések tartaléka**. — Ezekon kívül fennál még egy **400,000** koronát kitevő **külön alap**, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztály a kamatláb esetleges csökkenését kiegyenlítsse.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek elsőrangú értékekben vannak elhelyezve az ideai átutalások folytán 132,348.020 korona 80 fillérről **143,645.142** korona **28** fillérre emelkedtek, melyek a következőképen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálog követelések	23,510.126	korona	14	fillér
2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök	12,499.795	"	64	"
3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök	568.842	"	06	"
4. Értékpapírok	95,373.963	"	44	"
5. Tárca váltók	811.139	"	70	"
6. A részvényesek biztosított adósslevelei	7,350.000	"	—	"
7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések	4,165.607	"	86	"
8. Készpénz és az intézet követelései, a hitelezők követeléseinek levonásával	365.868	"	04	"
	143,645,142	korona	28	fillér

Ezen értékéből több mint 36 millió kor. magyar értékekre esik.

Bpesti közuti vaspálya-társaság Hirdetmény.

A „Budapesti közuti vaspálya-társaság.“

XXXIII. rendes közgyűlése

f. évi április hó 20-án délutáni 3^{1/2} órakor a társulat saját épületében, V. Lipót-körut 22. szám alatt, fog megtartani.

NAPIREND:

1. Igazgatósági évi jelentés; előterjesztése az 1897. évi zárszámadásnak és mérlegnek a felügyelőbizottság erre vonatkozó jelentésének; az osztalék megállapítása; határozat a felmentvény megadása érdemében

2. Jelentés az átalakítási munkálatokról, építkezésekről, a kiadott összegek és a fedezetről; erre vonatkozó határozatok.

3. A választmány újbóli megválasztása.

Szavazati jogot adnak a társaság közgyűlésein alapsz. 15. és 20. §§) egyaránt a társaság részvényei s illetőleg élvezeti jegyci, ha legalább négy nappal a közgyűlés előtt az igazgatóságnál letéteményeztetnek: 20 drb részvény vagy élvezeti jegy után egy szavazat gyakorolható, oly megszorítással azonban, hogy 20 szavazatnál többet egy részvényes sem gyakorolhat sem saját nevében, sem pedig megbízásból.

Felhivatnak tehát a t. c. részvényes urak, kik a jelen közgyűlésen résztvenni óhajtanak, miszerint a címleteiket, a szelvényekkel együtt, beleértve a f. é. május 1-én lejártot is, bezárólag folyó évi április 16-áig az igazgatóságnál (V. ker., Lipót-körut 22. sz.) d. e. 9—12k, d. u. 4—5 óra között, térítvény mellett letenni méltóztassanak hol a szavazási igazolványokkal egyidejűleg az előterjesztend zárszámla és mérleg, valamint a felügyelőbizottság jelentése is átvehető lesz.

Budapest, 1898. március 31-én. **Az igazgatóság.**

Vivók körében

sensatiót kelt a gummiból készült, szabadalmazott

„Damascenus“

kardmarkolat,

mely rugalmasságánál fogva nem nyomja a kezét, elhárítja a kard csúszását, megóvja a keztyűt a kopástól.

A cs. és kir. hadügyminiszterium 1522/1896 sz. rendeletével tanítási czélokra ajánlotta.

Bármely kardra könnyen ráerősíthető!

Legtöbb államban szabadalmazva!!

Viszontelárusítók kerestetnek.

Magyar ruggyantaárugyár
részvénytársaság
BUDAPEST,